

DJURSKYDDET

MEDLEMSTIDNING FÖR DJURSKYDDET SVERIGE • NUMMER 4/2014 • ÅRGÅNG 124

NY ORDFÖRANDE

Linda Maria Vonstad är redo att kavla upp ärmarna. **SID 18**

DRÖMMEN OM DJURHEM

Djurskyddet Sunne sliter hårt med små resurser. **SID 22**

NÄR DITT DJUR BLIR SJUKT

Priserna går upp för vården som blir allt mer avancerad. Men ska vi alltid behandla, bara för att vi kan? **SID 8**

8

**TIPS PÅ HUR DU
HJÄLPER DE VILDA
DJUREN I
VINTER**

Djurkrysset

Tävla och vinn prylar från Djurskyddet! **SIDAN 30**

Fråga experten

Min hund bajsar inomhus när vi har haft gäster! **SIDAN 33**

Helena Röcklinsberg

skriver om hur fokus inte ligger på hur individen mår. **SIDAN 35**

Många bollar i luften?

Seraquin i dag för lek i morgon

Använd Seraquin därför att:

● Den innehåller naturliga näringsämnen som ger optimal tillförsel av byggstenar till lederna

● Seraquin tabletter innehåller glukosamin och kondroitinsulfat plus den kraftfulla antioxidanten gurkmeja

● Seraquin Gonex pellets innehåller GLME **NYHET!**
(aktivt extrakt av grönläppad mussla)

● De flesta djur tycker att den smakar väldigt gott – så den är lätt att ge

www.bivet.nu/se

Seraquin till hund och katt finner du på apoteket och hos din veterinär

Seraquin är ett kompletteringsfoder till hund och katt för att understödja och underhålla den normala ledfunktion. Seraquin är ett registrerat varumärke tillhörande Boehringer Ingelheim Vetmedica.

Seraquin®
- länge leve friheten

Vi hjälper djuren

■ **Djurskyddet Sverige** är med sina ca 12 000 medlemmar och 55 anslutna lokalföreningar en av Sveriges största djurskyddsorganisationer. Vi har arbetat i över 100 år för att hjälpa djuren.

■ **Vår vision** är ett samhälle där människor visar respekt och medkänsla för alla djur. Vi jobbar för att djur ska behandlas väl, oavsett om de lever vilt, hålls för människans sällskap eller föds upp för att bli mat. Alla djur ska ha rätt att utföra sina naturliga beteenden och skyddas från lidande. När djur avlivas eller slaktas ska det ske på ett smärtfritt sätt.

■ **Vi opinionsbildar och** påverkar politiker för att förbättra djurskyddslagstiftningen. Vi finns representerade i olika arbetsgrupper och kommittéer samt är remissinstans åt departement och myndigheter.

■ **Våra lokala föreningar** arbetar bland annat med att ta hand om djur som har blivit hemlösa och vanvårdade.

■ **Internationellt arbetar vi** genom Nordiska Djurskyddsrådet, Eurogroup for Animals och World Animal Protection.

■ **Vårt arbete finansieras** av medlemsavgifter, arv och gåvor. Organisationen har 90-konto, verksamheten kontrolleras därmed av Svensk Insamlingskontroll. Läs mer på www.djurskyddet.se.

KANSLI
Generalsekreterare Åsa Hagelstedt
Medlemsservice Bella Öberg
Medlemsservice & administratör
 Lisa Ståhl
Administratör & ekonomiassistent
 Irmeli Tarma
Informatör & insamlingsansvarig
 Sara Frick
Administratör & skribent
 Pontus Ljunghill
Redaktör Tidningen Djurskyddet
 Elsa Frizell
REDE Helena Risinger
Praktikant Emma Leivonen

FÖRBUNDSSTYRELSEN
Förbundsordförande
 Linda Maria Vonstad
Vice förbundsordförande
 Sven Stenson
Ledamöter Annelie Daging,
 Carl Dickfelt, Göran Gustavsson,
 Ingrid Redbo, Lars Audell,
 Owe Sandström, Terese Askerstedt
Ersättare Karina Burlin,
 Veronica Ekström

PLUSGIRO: 90 01 06-6
BANKGIRO: 900-1066

TIDNINGEN DJURSKYDDET

ANSVARIG UTGIVARE
 Elsa Frizell

REDAKTÖR
 Elsa Frizell

GRAFISK FORM
 Mathias Lövström

LAYOUT
 Sara Frick

OMSLAGSFOTO
 iStockphoto

ANNONSANSVARIG
 Cecilia Lindstrand
 cecilia-lindstrand@ardeo.se

TRYCK
 Sörmlands Grafiska

MATERIAL
 Redaktionen ansvarar inte för
 insänt, icke-beställt material

MANUSSTOPP FÖR NÄSTA NUMMER
 9 januari

KONTAKTUPPGIFTER
 Djurskyddet Sverige
 Virkesvägen 10
 120 30 Stockholm
 Tel: 08-673 35 11
 info@djurskyddet.se
 redaktionen@djurskyddet.se

WEBB
 tidningen.djurskyddet.se

ISSN
 1651-4505

INNEHÅLL / 4.2014

TEMA DJURSKYDVÅRD

Foto: iStockphoto

8 När ditt djur blir sjukt. Priserna går upp för vården som blir alltmer avancerad.

Foto: Elsa Frizell

18 Redo att kavla upp ärmarna. Linda Maria Vonstad ny ordförande i Djurskyddet Sverige.

Foto: Elsa Frizell

22 Drömmer om ett djurhem. Djurskyddet Sunne sliter hårt med små resurser.

Foto: Sandra Bohman

26 Räddare i nöden. En andra chans tack vare Djurskyddet Sveriges föreningar.

Läs fler nyheter på
 vår webbtidning:
tidningen.djurskyddet.se

Elsa Frizell

Redaktör

elsa.frizell@djurskyddet.se

LEDARE

Prislapp på livet

■ **Alla är överrens** om en sak: Det har blivit dyrare att gå till veterinären. Mycket dyrare. Men vad det egentligen är som kostar har jag inte kunnat få fram uppgifter om. Jag har också försökt jämföra veterinärkostnader med läkarvård för människor, men även här har det varit förbluffande svårt att få fram prislapp för vad humanvården kostar. När vi själva går till läkaren så ser vi ju aldrig den faktiska kostnaden för besöket men djursjukvården är inte skattefinansierad, där måste allt från veterinärens lön till hyran och telefonräkningen betalas av djurägaren.

När riskkapitalbolagen klev in i branschen för snart tre år sedan skapade det därför stor oro bland djurägare. Skulle man nu också bli tvungen att betala för bolagens vinster? Priserna har gått upp de senaste tre åren men få bedömer att det har att göra med uppköpen av veterinärkliniker. Snarare att veterinärvården har blivit mer avancerad. Man kan helt enkelt göra mer. Djurägarna vill också ha mer vård för sina djur. Det paradoxala är att de positiva framstegen ger en baksida av att de ökande kostnaderna också tvingar försäkringsbolagen att följa efter. "Min hund kostar lika mycket att försäkra som bilen, jag betalar gärna men det känns galet". Så sa en djurägare jag mötte. Vad händer när djurägare slutar försäkra sina djur för att det är för dyrt?

Få djurägare låter dock kostnaden för en behandling avgöra om den blir av eller inte. De flesta gör allt de kan för sina älskade djur. Men det väcker andra frågeställningar. Vad händer när alltmer avancerad vård gör att avlivning sällan blir ett alternativ? Hur mycket lidande för djuret är acceptabelt under en behandling som på sikt gör djuret bra? Det gäller att vara mycket ärlig med vad man gör för sin egen skull och vad man gör för djurets. ✕

TYCK TILL!

Mejla dina idéer och åsikter till redaktionen@djurskyddet.se. Läs fler artiklar på tidningen.djurskyddet.se. Följ oss på www.facebook.com/djurskyddet.

Till signaturen "En som vill se förändring".

Du kan göra som jag; själv ta ansvar för det kött och de varor du köper.

Jag handlar griskött från Olinge Ute-grisar i Skåne. Glada friska grisar som bökar i skogarna vid Wanås utanför Knisslinge. Går ute hela året och bökar i stock och sten och kåkar ekollon och sniglar.

I somras tog jag tåg och buss dit och hälsade på Kristina och Torsten för att se deras fina grisar. Det var en ren fröjd!

Och – nej – jag har ingen bil jag kan köra runt och handla i olika affärer. Men man kan också tala med personalen och fråga efter mer naturvänliga produkter. Om det sedan en gång slinker med en muffins som man inte vet allt om, det får man acceptera. Droppen urholkar stenen!

Hälsar Ninette i Lund

Dags att förbjuda hobbyvallning

Hobbyvallning är en i raden av aktiviteter där människan roar sig på försvarslösa djurs bekostnad. Det borde därför inta vara tillåtet i ett civiliserat samhälle med ett djurskydd värt namnet.

Fårbönder som använder sig av vallhundar måste rimligtvis lära upp och träna dessa för uppgiften. Men det finns hundägare som tränar på får enkom för att roa sig och sina hundar. Det kallas för hobby- eller drive invallning. De organiserar sig i lokala klubbar och kallar det för sport. Tävlingar hålls under viss veterinärsyn till skillnad från okontrollerade träningstimmar. Hundägare brukar gå ihop och tillsammans skaffa sig en flock får att träna på. Olika hundförare återkommer till samma får vars livsöde är att bli jagade av olika hundar i trånga inhägnader, timme efter timme, dag efter dag. Undertecknad har sett får i panik rusar in i och hoppar över staket

Fåren stressas av vallning enligt skribenten.

och hundar bli slagna.

Svenska Vallhundklubben tillhandahåller konsumentupplysning om vilka fårraser som är lämpliga att träna på. På deras hemsida står det bl.a. så här: "...däremot när de snabbt en stressgräns då de antingen lägger sig och spela döda eller hoppa över både hundar och staket." Eller: "Suffolkfår lär sig precis som Gotlandsfåret rätt fort att klättra på knäna på människan för att slippa hunden." Eller om invallning: "...sker snabbast och smärtfriast med hundar som – om så behövs – biter till snabbt och effektivt på rätt ställe utan att hänga sig fast...". Det gäller att välja rätt redskap för sin ädla sport.

Får vill helst umgås med varandra, vandra i hagen, beta och idissla. Och slippa hundar. Forskning visar att får är smarta och sociala men lättstressade. I en utförlig studie såg man att både puls och hjärtfrekvens ökade kraftigt, även hos får som är vana att bli val-lade, vid bara åsynen(!) av hund och förare. Fakta som sportens utövare inte vill höra talas om. Får tycks ha för låg status för att omfattas av ett djurskydd som skulle rädda dem från att dagligen bli jagade och bitna av omdömeslösa hobbyvallares hundar.

Idag kan vem som helst köpa sig ett antal får, roa sig med att jaga runt dem hur länge som helst, med hur många hundar som helst, med Svenska Vallhundklubben i ryggen och med lagens fulla stöd.

Djurvän

Namninsamling för ny djurskyddslag

■ **I oktober startade** Djurskyddet Sverige en namninsamling till stöd för en ny djurskyddslag. På bara ett dygn samlades 10 000 namn samlats in.

– Detta är helt fantastiskt, säger Åsa Hagelstedt, generalsekreterare i Djurskyddet Sverige.

För tre år sedan presenterades en utredning med ett förslag till ny djurskyddslag. Den förra regeringen lovade att lägga fram en proposition utifrån utredningens förslag men inget skedde. Nu vill Djurskyddet Sverige påverka den nya regeringen genom en namninsamling.

– Vi behöver verkligen en ny djurskyddslag. Inte för att det som står i nuvarande lag är dåligt men för att det i den saknas skydd för flera djur. Vissa saker i lagen behöver också förtydligas till exempel vad naturligt beteende är. Idag är det olika beroende på var djuret finns. Till exempel har minken helt olika regler beroende på om de lever i djurpark eller föds upp till päls, säger Åsa Hagelstedt.

I utredningens förslag till en ny djurskyddslag föreslås bland annat tydligare krav på

djurägare om kompetens för respektive djurslag samt en minimiålder på 16 år för att äga djur. Det ska bli ett tydligare förbud mot avel som medför lidande för djur och kor ska inte få vara uppbundna. Dessutom ska sjölejon och elefanter förbjudas på cirkus och straffet för brott mot djur ska skärpas.

För Djurskyddet Sveriges föreningar kommer kravet på obligatorisk märkning och registrering av alla katter göra mest skillnad. Samt ett förbud mot att överge djur.

– I vår verksamhet så ser vi allra tydligast behovet av en lag som minskar antalet hemlösa katter eftersom vi genom våra lokalföreningar, dagligen, hjälper ett stort antal övergivna katter som behöver nya hem.

Djurskyddet Sverige kommer att uppvakta regeringen och med hjälp av namnunderskrifterna kräva att förslaget till ny djurskyddslag läggs fram till riksdagen snarast. Djurskyddet Sverige vill se ett beslut om ny lag i riksdagen senast under nästa år så att den kan träda ikraft under 2016

På www.djurskyddet.se kan du skriva på namninsamlingen. ✕

Foto: Patrik Flisbäck

Artisterna Lili och Susie uppträdde.

Välbesökt öppet hus för djurhem

■ **Över tusen personer** kom när Linköpings Djurskyddsförening invigde sitt nya djurhus i september.

Slaka djurhems öppna hus hade fullt program; Agilityuppvisning, fråga veterinären, ponnyridning, loppis och det stora dragplåstret, framträdande av artisterna Lili och Susie. Så det var många som trotsade regnet och kom och besökte djurhemmet, några kom till och med hem med en extra familjemedlem.

Tre katter och fyra kaninungar omplacerades under dagen. Dessutom fick föreningen in nästan 15 000 kronor från loppis och fikaförsäljning. ✕

Slakteriet till djuren

■ **Under hösten pågår** ett projekt på Sveriges Lantbruks Universitet, SLU, där forskarna studerar vilka skillnader i djurvälstånd det skulle bli med ett mobilt slakteri i jämförelse med ett konventionellt.

Idag läggs många slakterier ned vilket medför att djuren transporterats allt längre och att en ökande andel djur övernattar innan de slaktas. Stress som uppstår i samband med drivningen av djuren, under transporten och vid hanteringen i för djuren okända och ofta bullriga lokaler påverkar djurvälståndet negativt säger Bo Algers, professor, SLU i ett pressmeddelande.

Projektet ska dessutom studera möjligheten att bedöva och avbloda nötkreatur på gården för att sedan transportera slaktkropparna vidare till ett lokalt stationärt slakteri för styckning. ✕

Kräver bättre koll på korven

■ **Idag är det** oftast omöjligt att veta varifrån köttet i den färdiglagade maten kommer ifrån. Det vill organisationen Sveriges Konsumenter ändra på och startade under hösten en kampanj för bättre ursprungsmärkning av kött. Om djuret slaktats med bedövning eller grisarnas fått ha sina knorror kvar, det har konsumenten ingen aning om. Inte om köttet hamnat i en färdiglagad lasagne, pizza eller annan sammansatt produkt. Ändå vill 90 procent av konsumenterna i EU veta var deras kött kommer ifrån. Europeiska konsumentorganisationerna i 14 länder har därför startat en gemensam kampanj för alla konsumenters rätt att få veta var djuren är födda, uppfödda och slaktade.

Bildspelet från Gård till Gaffel ska spridas på sociala medier och sprida kunskap om hur det går till innan djuret hamnar på våra tallrikar. Målet är att påverka EU-kommissionen att föreslå bättre ursprungsmärkning av köttprodukter.

Djurskyddet Sverige är en av Sveriges Konsumenters medlemsorganisationer. ✕

Vill ha bättre ursprungsmärkning på kött.

20 000 insamlade till Djurskyddet Jämtlands katthem

■ **Stor arbetsinsats från** föreningen gav också utdelning då nästan 700 personer kom och firade Djurens Dag med Djurskyddet Jämtlands län. Varje år samlar föreningen olika utställare och aktörer till Djurens Dag-evenemanget som hålls på Östersundstravet. I år kunde besökarna testa ridning och körning, träffa en polishund, titta på kaniner, alpackor och ovanliga hönsfåglar. Distriktsveterinärerna ställde också upp och svarade på frågor från nyfikna djurägare. Föreningens mål med dagen är att samla in pengar och att sprida information om djurskyddsarbetet. Pengar behövs framförallt till arbetet med att hjälpa hemlösa katter på föreningens katthem. Med inträdet på 20 kronor och med förtjänsten på serveringen och lotteriet fick föreningen in ungefär 20 000 kronor ✕

Fler köper ekologiskt

■ **Det har skett** ett 50 procentiga ökning av antalet ekologiska värphöns sedan 2009. Ändå är endast 13 procent av värphönsen ekologiska idag. Det skriver Jordbruksverket i en rapport som kom under hösten.

Ungefär detsamma gäller för nötkreatur och får. Det har skett en ökning av antalet ekologiska djur men det totala antalet är fortfarande relativt lågt. Av det totala antalet mjölkkor i Sverige är 14 procent ekologiska. Andelen ekologiska får var 21 procent 2013.

Ökningen beror på att vi faktiskt väljer att köpa mer mjölk, kött och ägg från ekologiska djur. Det säger Niels Andresen, rådgivare ekologisk produktion på Jordbruksverket.

– Det är helt och hållet marknaden som har styrt den här ökningen, säger Niels Andresen.

Ekologiska grisar och slaktkycklingar är fortfarande få. Andelen ekologiska grisar låg kring 1 procent och motsvarande siffra för slaktkycklingar var 0,3 procent 2013, knappt någon förändring alls sedan 2009.

Niels Andresen tror att orsaken till att de djurslagen ökat så lite är för att det är svårare att ställa om till de produktionssystemen men också för att efterfrågan är för liten. ✕

Fjällräven lovar etiskt dun

Dunet som används är en biprodukt från gäss som föds upp för att bli mat, men inte gåslever.

■ **Dunet ska bara** komma från gäss som haft det bra och hela produktionskedjan från farmer, till slakterier och dunberedare ska vara kontrollerad och spårbar. Efter dunsandalen 2009 ger Fjällräven löftet att det bara säljer etiskt dun.

Den 1 februari 2009 visade TV4:s Kalla Fakta hur stora delar av det dun som säljs i Sverige plockas från levande gäss. De chockerande bilderna visade hur fåglarna skrek och flaxade i panik medan plockarna höll fast fåglarna och ryckte bort deras fjädrar. Fåglarna släpptes sedan nakna med sår i huden. Fjädrarna får växa ut igen och fåglarna plockas ytterligare flera gånger innan de slaktas. Samma kväll startade Djurskyddet Sverige sin kampanj mot djurplågeriet genom en namninsamling som samlade drygt 24 000 underskrifter. Djurskyddet skickade också brev till de företag som uppmärksammats i Kalla Fakta och frågade om de ändrat sina inköpskrav på dun.

Fjällräven hörde till dem som tog larmen på allvar och de fick 2010 Djurskyddet Sveriges hedersomnämning för sitt förbättringsarbete. De hade redan 2009 en bra kontrollmekanism i sin dunproduktion skriver Fjällräven i ett pressmeddelande men att företaget efter larmrapporterna valde att gå ännu djupare med sin produktionskedja. Nu lanserar man ett dunlöfte, att allt dun ska vara etiskt producerat och att de ska ha spårbarhet för sitt dun, från uppfödning till färdig dunprodukt.

Dunet som används är en biprodukt från livsmedelsindustrin; det kommer från gäss som i första hand föds upp för att bli mat. Fjällräven arbetar med en enda utvald dunleverantör som delar Fjällrävens syn på ansvarsfull djurhållning. För att Fjällrävens dun inte ska blandas ihop med dun från andra källor hanteras det i förseglade säckar, som kontrolleras i återkommande tester vid olika moment i produktionskedjan. ✕

5 gånger så många fler djur omhändertas idag jämfört med 2006.
Källa: Brå

Polisen omhändertar allt fler djur

■ **Enligt siffror som** Brottsförebyggande rådet, Brå, tagit fram har svensk polis arbete med att omhänderta djur nästan femdubblats sedan 2006. Enligt Brå beror den massiva uppgången troligen på att antalet djurskyddsinspektörer i landet ökat ganska kraftigt den senaste tioårsperioden. De har dessutom blivit klart effektivare i sitt arbete. Sveriges omkring 200 djurskyddsinspektörer tillhör idag länsstyrelsernas verksamhet. ✕

Svensk Handel tar fram ny policy för bättre djurskydd

■ **I slutet av november** 2013 avslöjades att kinesiska pälsfarmer utsätter kaniner för mycket stort lidande för att få fram angoraull till den internationella kläindustrin. Drygt en månad senare uppvaktade Djurskyddet Sverige Svensk Handel med 18 000 underskrifter från människor som skrivit på för kravet att svenska företag som importerar och säljer produkter som innehåller angoraull, ska kunna garantera att de tagits fram på sätt som följer den svenska djurskyddslagstiftningen.

Den uppvaktningen är en viktig orsak till att Svensk Handel nu börjat arbetet med att ta fram en gemensam policy för alla sina medlemsföretag. Den ska, så långt det går, säkerställa att, produkter som säljs i Sverige och som innehåller animaliskt material som dun och ull, är framtagna på ett ur

djurskyddssynpunkt schysst sätt.

– Vi jobbar också med att ta fram redskap som vi kan använda när vi arbetar med de här frågorna. Vi har börjat kartlägga vilka risker och behov som finns för olika material, vi går nu igenom vilka certifieringar som finns och vad de innebär i praktiken, säger Maria Sandow på Svensk Handel.

Djurskyddet Sverige ingår i en expertgrupp som ska ge goda råd när policyn tas fram.

– Vi menar att allt ansvar inte kan ligga på konsumenten eller lagstiftaren, handeln måste också ta ansvar för vad man säljer – det är jättebra att de nu tar det ansvaret. För oss är det mycket viktigt att få hjälpa till med vår kunskap i djurskyddsfrågor, säger Åsa Hagelstedt, generalsekreterare för Djurskyddet Sverige. ✕

"Jagad av hundar" kritiseras

■ **Under hösten började** TV 3 sända programmet Jagad av hundar. På trailern syns skräckslagna ansikten i en mörk skog och hundar som jagar deltagarna. De söker tre kistor fyllda med pengar men kistan vaktas av hundar säger speakerrösten på trailern och fortsätter: Det här är ingen berättelse, det här är på riktigt.

TV 3:s pressansvariga Max Lagerbäck beskriver programmet som en sorts skräckens fångarna på fortet, han poängterar att man måste skilja på fiktion och verklighet och att detta är underhållning. Programmet är inspelat i Litauen och de femton schäferhundarna är, enligt TV3, IPO-tränade. En IPO-tränad hund är tränad i lydnad, spår och skydd, det vill säga, de tränas i att skydda hundföraren. De har också blivit specialtränade inför programmet. TV 3 har inte själv kontrollerat att djurskyddsregler har efterföljts men meddelar att hundarna ska ha tagits omhand efter gällande svenska föreskrifter.

Åsa Hagelstedt, generalsekreterare på Djurskyddet Sverige är kritisk till programidén.

– Jag tycker att programmet är olämpligt. Man målar upp djur som obehagliga och farliga. Det främjar knappast en mer human syn på djur i samhället, säger hon.

Dessutom ifrågasätter hon träningsmetoderna för den här typen av hundar.

– Hundarna hetsas ofta väldigt hårt och det är tveksamt om dessa metoder kan rättfärdigas för ett underhållningsprogram, säger hon. ✕

Foto: TV3

Olämpligt program tycker Djurskyddet Sverige.

Foto: Sören Andersson

Sven-Erik Bucht ny landsbygdsminister

■ **Ny landsbygdsminister blir** Socialdemokraten Sven-Erik Bucht, 59, som varit kommunalråd i Haparanda 2003 till 2010. Han kryssades in i Riksdagen för fyra år sedan. Landsbygdsministern kommer vid årsskiftet att inordnas i Näringsdepartementet och Landsbygdsdepartementet som hittills ansvarat för jordbruks- landsbygds- och djurskyddsfrågor läggs ned.

– Det är oroväckande att djurskyddsfrågorna hamnar under Näringsdepartementet. Vi hoppas att detta inte betyder att det är nedprioriterat. Vi hade önskat ett större fokus på djurskyddsfrågorna, det behöver Sveriges djur!, säger Linda Maria Vonstad.

Tidningen Djurskyddet blev lovad en intervju med landsbygdsministern till detta nummer men den avbokades i sista stund. Vi hoppas återkomma med en längre intervju längre fram. ✕

Lite pengar till djurskydd i budgetprop

■ **Djur ska ges** möjlighet att utföra sitt naturliga beteende och djurskyddskontrollerna ska bli bättre. Så sa Stefan Löfven i regeringsförklaringen. Och i budgetpropositionen som kom 23 oktober skriver regeringen att ett gott djurskydd är en angelägen fråga och att djurskyddet ska förstärkas. Man vill också stärka djurskyddskontrollerna. Anslagen i budgeten speglar dock inte denna ambition. Länsstyrelserna kommer enligt förslaget inte få mer pengar till djurskyddskontroller.

Ett försöksdjurscentret ska bildas på Jordbruksverket 2015, ändå föreslås myndigheten få 30 miljoner mindre i anslag jämfört med 2014. Det var den förra regeringen som beslutade att ett försöksdjurscenter skulle bildas på Jordbruksverket. Detta för att säkerställa att användningen av försöksdjur sker i enlighet med principen om de tre R:en, det vill säga ersätta, begränsa och förfinas försöken. ✕

TEMA DJURSJUKVÅRD

NÄR DITT DJUR BLIR SJUKT

Priserna går upp för vården som blir allt mer avancerad. Men ska man alltid behandla och hur vet man när det är dags att släppa taget?

Dyrare att gå till veterinären

Priserna för djurvård för hund och katt har gått upp 50 procent de senaste 10 åren enligt försäkringsbolaget Folksam.

– **Skrämmande, detta blir en fara för djurskyddet**, säger Lars Audell, veterinär och ledamot i Djurskyddet Sveriges förbundsstyrelse.

Nej, det är inte bara en känsla att veterinärvården har blivit dyrare. Det har den också. Många djurägare vittnar om rekordhöga räkningar och försäkringsbolagen Agria, Folksam, Svealand och If bekräftar alla att kostnaderna har ökat. Försäkringsbolaget Folksam uppger att kostnaden för häst, katt och hund gått upp 24 procent de senaste tio åren men tittar man bara på vården för hund och katt, då har kostnaden gått upp 50 procent. Hur mycket kostnaden gått upp i kronor och ören vill försäkringsbolagen inte gärna prata om. Det är företags-hemligheter säger man.

Anledningen till prisökningen är flera. Pekka Olson är chef för veterinära strategier på Agria som är det största försäkringsbolaget för djur i Sverige med 60 procent av marknaden. Han menar att det finns en högre ambition hos djurägare och högre ambition hos veterinären.

– Folk ser djurprogram på tv och ser allt man kan göra för sitt djur och det ställs högre krav på kompetens och kunskaper på veterinären, säger han.

Han menar att prisökningarna också har att göra med att det inom veterinärbranschen blivit högre krav på vårdhygien, arbetstidslagstiftning på jourverksamhet och övertid. Pekka Olsons bild av orsa-

ken till prisökningarna delas av de övriga försäkringsbolagen men även branschorganisationen Svensk Djursjukvård och veterinärklinikkedjan Evidensia. Det finns idag möjlighet att göra mer då både kunskaper och teknik är mer avancerade. När djurägare också vill behandla sina djur längre leder det till dyrare veterinärkostnader.

Lars Audell är pensionerad veterinär med erfarenheter både från arbete på djurförsäkringsföretag och som klinikchef på djursjukhus. Nu är han ledamot i Djurskyddet Sveriges styrelse. Han har sett hur priserna har stigit och tycker att det är mycket oroande.

– Vi ser ett ökande antal anmälningar av djurplågeri och misshandling av djur där ägarna skyller på att det är för dyrt att gå till veterinären, att de inte har råd. För vissa raser är försäkringen så dyr att hundens inköpspris blir lika hög som kostnaden för försäkringen i två år. Det är inte bra att det har gått den vägen och försäkringsbolagen

har det inte lätt heller, de är tvungna att kompensera de ökade kostnaderna med ännu högre premier och högre självrisker.

Det här blir en fara för djurskyddet, säger han.

"Folk ser djurprogram på tv och ser allt man kan göra för sitt djur och det ställs högre krav på kompetens och kunskaper på veterinären."

Pekka Olson,
Agria

Maxbeloppet på vad försäkringsbolagen ersätter ligger på ungefär 40 000 till 50 000 kronor. Därefter får djurägaren stå för kostnaderna själva. Pekka Olson tycker att djurägaren måste bli bättre på att fråga veterinären vad de ska göra med djuret, varför och vad det är som kostar. Vad behandlingen kommer göra för skillnad och få det motiverat av veterinären.

Priserna skiljer också mycket åt på de olika klinikerna. Jenny Stenberg på IF ska-deförsäkringar brukar rekommendera sina kunder att höra med fler kliniker.

– Vi hade en katt som behövde operera bägge bakbenen, en avancerad operation. Det skulle gå på 35 000 för vardera benet. En annan klinik skulle ha 12 000 för samma operation, säger hon. x

Älskad hundratusen gånger om

En standardoperation med komplikationer. **En utdragen vård och 100 000 i kostnader.** En älskad hund och en förtvivlad matte. Papillionen Eskil och matte Matilda har haft ett tufft år.

Patella luxation, att knät hoppar ur led, det är egentligen ganska vanligt hos papillionhundar. När Eskil drabbades beslutade matte Matilda Johansson att operera. Först på det ena bakbenet och sedan det andra. En rutinoperation skulle det vara men i juli förra året startade en utdragen vårdprocess, med komplikationer, otaliga veterinärbesök och skyhöga kostnader.

Jag träffar Eskil och Matilda i Bagarmossen centrum. Hon har just hämtat Eskil från den nya dagmatten. Det har fungerat bra, där ska han nog få stanna. Det har varit svårt för Eskil att vara hos en vanlig dagmatte för han får gå max 700 meter, annars får han för ont. Det är därför Matilda bär honom i en väska när hon kommer ut från tunnelbanan. Simma däremot är bra, då får han cirkulation utan att belasta och nu är han på väg till rehab på Bagarmossens djursjukhus.

Det började med att operationen gav en inflammation inne i benet, det läkte inte som det skulle.

– Han fick antibiotika och sedan opererades han om. Han fick istället skenor och

stift fastsatta i benet.

De där stiften var man tvungen att lägga om varje dag så jag åkte in på morgonen ett par gånger i veckan under en lång period. När de tog bort bandagen efter operationen så tyckte jag att stiften såg ut att ligga för nära huden men veterinären försäkrade mig att det nog såg ut som det skulle. Det tog bara ett dygn sedan hade han skavt sönder håll på huden och jag fick åka in akut. Han bara skrek och skrek och jag fick inte vara nära honom.

Problemen fortsatte, något var fel. Matilda berättar om paniken och maktlösheten, om stressen, oron och ångesten över hur ofta de åkte in.

– Jag slutade räkna efter ett tag för att hårdna ut. Som mest var det 15 gånger per månad. Det var hysteriskt, berättar hon.

På våren visade det sig att Eskil hade in-

"När är det dags att avsluta ett liv? Han är ung, han skulle kunna leva länge till, han är förhållandevis glad, allmäntillståndet är okej men benen fungerar inte."

Matilda Johansson,
Eskils matte

flammation i stiften som sattes in under operationen. Det gjordes en ny operation där plantaten i båda knäna plockades ut. Ju längre tiden gick, ju mer muskler förlorade Eskil eftersom han var bandagerad hårt och var begränsad i sin rörlighet.

– Nu har han fått jätteont i framtassarna, det är där det är värst nu. Han har fått massa antiinflammatoriskt och gått på provtagningar för att utesluta borrelia och andra färdstingrelaterade sjukdomar. Vi vet inte vad det är för något som gör ont i framtassarna men troligtvis är det någon form av förslitning för att han har belastat de mer då bakbenen varit opererade.

Hopplöst har det känts emellenanåt, fruktansvärt. Särskilt nätter då Eskil inte kunnat sova och haft ont och Matilda inte kunnat kommunicera till honom att det

Kärleken går inte att ta miste på mellan papillionen Eskil och matte Matilda som gör allt som står i hennes makt för att han ska bli bra igen.

kommer att bli bättre. Men hon har inget val än att kämpa på säger hon. Att hon måste tro att det kan gå, hon tar dag för dag och är glad för små saker som när Eskil är glad.

Tankarna har funnits där. Att det bästa för alla kanske skulle vara att avsluta detta här och nu och inte dra ut på det.

– Samtidigt har jag fått jättemycket skamkänslor när jag har tänkt så. Är det för att inte jag orkar mer eller är det för hans bästa som jag tänker de här tankarna? Det är svårt att sortera. Det etiska ansvaret som djurägare är svårt. När är det dags att avsluta ett liv? Han är ung, han skulle kunna leva länge till, han är förhållandevis glad, allmäntillståndet är okej men benen fungerar inte. Vad är ett värdigt liv, hur mycket ska han tåla, är han lycklig?, frågar sig Matilda.

Hon har ställt in sig på att hans hundliv inte kommer bli som andras.

– Men, papilloner blir ungefär 17-18 år och om han då har ett tråkigt år eller två så får det ju vara värt det i långa loppet. I ett större perspektiv är det inte så farligt.

Att ha haft vänner som är djurägare har

varit skönt tycker hon.

– Ibland kan man känna sig så löjlig över att man har så mycket ångest och oro, det blir väldigt emotionellt kring djuret och det påverkar ens vardag och resten av livet. Det är skönt med människor som förstår att det är på allvar, som inte förringar eller som säger att det bara är en hund.

Det cirka femtio besök hos veterinären som Eskil haft det senaste dryga året har kostat drygt 100 000 kronor. Av det har försäkringen täckt 60 000.

– Jag vill inte ens tänka i termer av ekonomi när det gäller Eskil, att det ska påverka en eventuell avlivning eller vilka vårdinsatser han ska få. Det ska inte spela någon roll vad det kostar men verkligheten är något annat. Det ska ju trollas fram pengar.

Det är en dubbel stress förklarar hon. Både om han någonsin ska kunna bli bra och ekonomisk. Att hon haft ångest över vad det ska kosta att hämta ut honom när det varit akut och hur hon önskat i slutet av månaden att han ska hålla ihop några dagar till så att lönen ska hinna komma.

– Ändå har jag många gånger tänkt att,

va skönt att jag är medelklass med ett någorlunda välbetalt jobb, med en familj som jag har kunnat låna pengar av och ett kreditkort som jag har kunnat belasta. Annars hade det aldrig gått, säger Matilda.

Matilda tycker att hon är i en utsatt position som djurägare. Hon tycker det är svårt att veta vad hon ska fråga om, vad det är man ska vara uppmärksam på och vad man som djurägare har rätt att kräva.

– Jag känner Eskil och ser när han mår dåligt men jag har inte någon koll på vilka blodprov som man ska ta eller inte. Jag kan känna att jag bara är en jobbig människa som ringer hela tiden om min hund, säger Matilda

Hon känner en bristande trygghet och en frustration över att det blivit som det blivit.

– Jag gör allt jag kan och följer minsta anvisning till punkt och pricka. Samtidigt klandrar jag mig själv också. Kanske var det att jag lyfte honom fel som han fick ont eller kanske halkade han när jag inte såg. Det blir ett konstigt mentalt tillstånd. Jag har ju brutit ihop några gånger. Det var inte det här jag väntade mig när jag skaffade hund, säger Matilda. ✕

Foto: iStockphoto

Förespråkarna tycker att uppköpen av veterinärkliniker har inneburit en vitamininjektion för branschen med bland annat kompetenshöjning.

Vad hände med den uppköpta veterinärbranschen?

För snart två år sedan köptes över hälften av landets veterinärkliniker och djursjukhus upp av två riskkapitalbolag. **Rädslan bland djurägare var att kostnaderna nu skulle skjuta i höjden och vinstintresset styra vården.** Här reder vi ut vad som har hänt sedan dess.

Riskkapitalbolagen Valedo Capital och Fidelio Capital bildade kedjorna Evidensia och Anicura efter att i snabb takt köpt upp över hälften av alla veterinärkliniker och djursjukhus. Evidensia äger Strömsholms djursjukhus, Södra djursjukhuset i Stockholm och Djursjukhuset i Malmö och är idag den största veterinärklinikkedjan med en omsättning på 1,4 miljarder kronor.

Då för två år sedan, såg djurägare och veterinärer med oro på riskkapitalisternas

intåg i veterinärbranschen. Idag är lägren delade. Vissa är fortsatt skeptiska medan andra säger att det blivit bättre av de nya ägarstrukturerna. Maria Lundvall på branschorganisationen Svensk Djursjukvård ser både fördelar och nackdelar med köpen.

– Många tycker att det är en fördel att komma in i en större koncern där kompetensutveckling och andra personalfunktioner kan samordnas och professionaliseras. Och man kan det här med att driva företag. När veterinärerna själva driver kliniker

ligger inte alltid fokus på administration utan kanske främst på själva veterinärmedicinen, säger Maria Lundvall.

Nackdelarna menar hon kan vara att man får några få stora och dominerande aktörer på marknaden och att detta på sikt kan påverka konkurrensen. Detta har man dock inte sett några tecken på hittills.

– Det som är nytt för branschen är att marknaden nu domineras av externa finansierare vars affärsidé är att köpa bolag som konsolideras och därefter säljs med tjänst. Detta kan ju vem som helst göra och

**"När
det finns
riskkapitalister
bakom finns en tredje
part som vill
tjäna pengar."**

Lars Audell,
förbundsstyrelseledamot,
Djurskyddet Sverige

är inte kopplat direkt just till riskkapitalbolagen, men det är ett helt nytt fenomen inom djursjukvården och det återstår att se vad det betyder i längden.

Svensk Djursjukvård ser riskkapitalbolagen som vilka ägare som helst men Maria Lundvall framhåller att alla medlemmar i branschorganisationen inte gillar riskkapitalbolagens intåg.

– Jag möter en hel del frågor från medlemmar och anställda, man upplever en oro över att man har släppt ifrån sig ägarkontrollen, säger hon.

Hon tycker inte att djurägare behöver vara oroliga. De har inte kunnat se några stora förändringar i kostnader eller i behandlingarnas längd kopplat till riskkapitalbolagen.

– Allt handlar om mötet mellan djurägaren och veterinären. Det mötet anser jag inte har förändrats. Du är alltid väldigt beroende av en duktig veterinär som har medicinsk integritet. Veterinären har ansvaret och sin yrkesheder. En veterinär får aldrig rekommendera en behandling som är uppenbart onödig eller som innebär onödigt lidande för djuret. Då kan denne bli anmäld till ansvarsnämnden. Det är dock en svår fråga vad som är en onödig behandling. Det är så olika vad djurägare vill. Vissa vill att man ska göra allt som går. Det är alltid lätt att med facit i hand tycka en undersökning var onödig, säger hon.

Efter det att klinikerna blev uppköpta såg försäkringsbolagen först en ökning av priserna. Försäkringsbolaget Agria höjde till och med premierna. Nu säger majoriteten av försäkringsbolagen att de inte ser en ökande kostnad som kan kopplas till riskkapitalisternas intåg. Försäkringsbolaget Sveland ser dock ett sådant samband.

– Vi har sett en ökning av kostnaderna kopplat till de kliniker som blivit uppköpta,

säger Christine Ehrlander produkt-specialist på Sveland djurförsäkringar.

Hon har också märkt att det är vanligare att djurägare remitteras inom samma kedja vilket kan ge nackdelar framförallt för att djurägaren kan få åka längre för att få vård.

Lars Audell är pensionerad veterinär med erfarenheter både från arbete på djurförsäkringsföretag och som klinikchef på djursjukhus. Nu är han ledamot i Djurskyddet Sveriges styrelse. Han bekräftar bilden att remisser mellan konkurrerande kliniker sällan förekommer.

– Med riskkapitalisternas intåg har samarbetet mellan kliniker från olika ägare försämrats avsevärt. Konsekvensen blir att det inte blir något kunskapsutbyte, säger han.

Han är kritisk till riskkapitalisterna.

– När det är en veterinärklinik som ägs av veterinären och personalen då får de ut en vinst men när det finns riskkapitalister bakom finns det en tredje part som vill tjäna pengar. Riskkapitalister har ett lönsamhetsmål som är högre än vanliga kliniker. Du ska inte tro att priserna kommer att sjunka!, säger Lars.

Hans kritik delas av Per Eksell, veterinär som driver egen praktik i Uppland.

– Jag ser inga fördelar med uppköpen. Jag kan inte se att veterinärklinikerna har blivit bättre. Riskkapitalbolagen har ett enda syfte och det är att tjäna pengar. Och då syftar verksamheten till det och det är klart att det märks.

Per Eksell vill såklart tjäna pengar i sin egna klinik men menar att det finns en skillnad.

– Jag tror att många veterinärer tycker att det finns andra värden. Man har inte bara det här jobbet för att tjäna pengar. En oberoende kraft vars enda syfte är att tjäna pengar arbetar inte med samma grundinställning, säger han.

Maria Hofling, Informations- och pressansvarig på Evidensia säger att nya ägarförhållanden inte påverkat verksamheten negativt på något sätt, tvärtom.

– Våra ägare tar inte ut några vinster utan de återinvesteras i verksamheten. Hittills har det varit stora fördelar i den här expansionen med till exempel kompetensutvecklingen. Vi kan samordna utbildning och det höjer kompetensen i hela branschen, säger hon.

Att Evidensia bara remitterar till kliniker i egna kedjan stämmer inte säger hon.

– Det är klart att vi vill dra sådana fördelar men det får ju inte gå ut över patientsäkerheten, säger hon.

Hon förklarar att den här typen av bolag gör vinst när de säljer, när de har byggt upp ett värde i företaget. Och redan i slutet av september sålde Valedo Capital majoritetens ägandet till riskkapitalbolaget EQT.

– EQT tror så mycket på den här branschen och vill vara med och utveckla verksamheten, säger EQT:s presskontakt Johan Hahnel.

Man tror att man kommer att behålla Evidensia i 5-10 år. Under tiden kommer de inte ta ut någon vinst utan återinvestera pengarna. Vad som sedan händer är det ingen som riktigt vet. EQT försäkrar att de bara kommer att sälja vidare till någon ansvarsfull ägare. ✕

Boxern Vega med sin favoritboll. Om ditt djur har livskvalitet eller inte är den avgörande frågan när ditt djur blir sjukt. Det säger veterinär Annika Kozok.

Att äta och andas räcker inte

Hur vet man när man måste ta det tuffaste beslutet av dem alla. Att avsluta ett älskat djurs liv. **Tidningen Djurskyddet pratade med Nadja som hoppades in i det sista och veterinär Annika Kozok som ofta möter djurägare i denna svåra stund.**

Sprucken mjälte full med blödande tumörer. Nadja Dahlgren kunde inte tro det svåra beskedet. Det var ju hon och Vega, hade varit de senaste nio åren. Vega, hennes självständiga, älskade, smarta, vita boxer.

– Jag hade ju sett att hon börjat bete sig underligt och förstått att något var fel ett par dagar. Hon var lite svullen över magen och jag tänkte först att hon hade gaser. När jag åkte in tänkte jag att det i värsta fall var livmoderinfektion som går att åtgärda med en operation. Att det skulle vara cancer kom som en chock.

Inom loppet av ett par timmar stod Nadja inför ett val om liv och död för sin bästa vän. Vega skulle kunna opereras men det var inte säkert att hon skulle överleva med tanke på sin ålder. Risken fanns också att cancer hade spridit sig i blodet eftersom tumörerna blödde.

– Det kändes som ett helt omöjligt beslut att ta. Jag bad veterinären om vägledning och jag fick veta att om hon överlevde operationen så vara det femtio procents

chans att tumören inte var elakartad. En chans på femtio procent känns som hundra procent i en sådan situation, säger Nadja.

Nadja berättar om tankarna.

– Boxrar kan ju leva till dem är tolv-tretton år och hon verkade ändå må förhållandevis bra.

Om hon skulle dö den kvällen på operationsbordet så skulle jag i alla fall ha gjort allt jag kunnat, för det enda alternativet hade ju varit att jag beslutat mig för att låta henne somna in samma kväll. Båda hade fått samma utgång. Men nu fanns det en chans att hon skulle överleva, säger hon.

Hon bestämde sig för att operera och redan samma kväll åkte de till Bagarmossens djursjukhus. De sa hej då, som för sista gången och åkte hem.

"Vi satt och strök på henne. Jag var väldigt lugn. När hon väl var så dålig och man inser att det verkligen är dags så fixar man det. För hundens skull."

Nadja Dahlgren,
Boxern Vegas matte

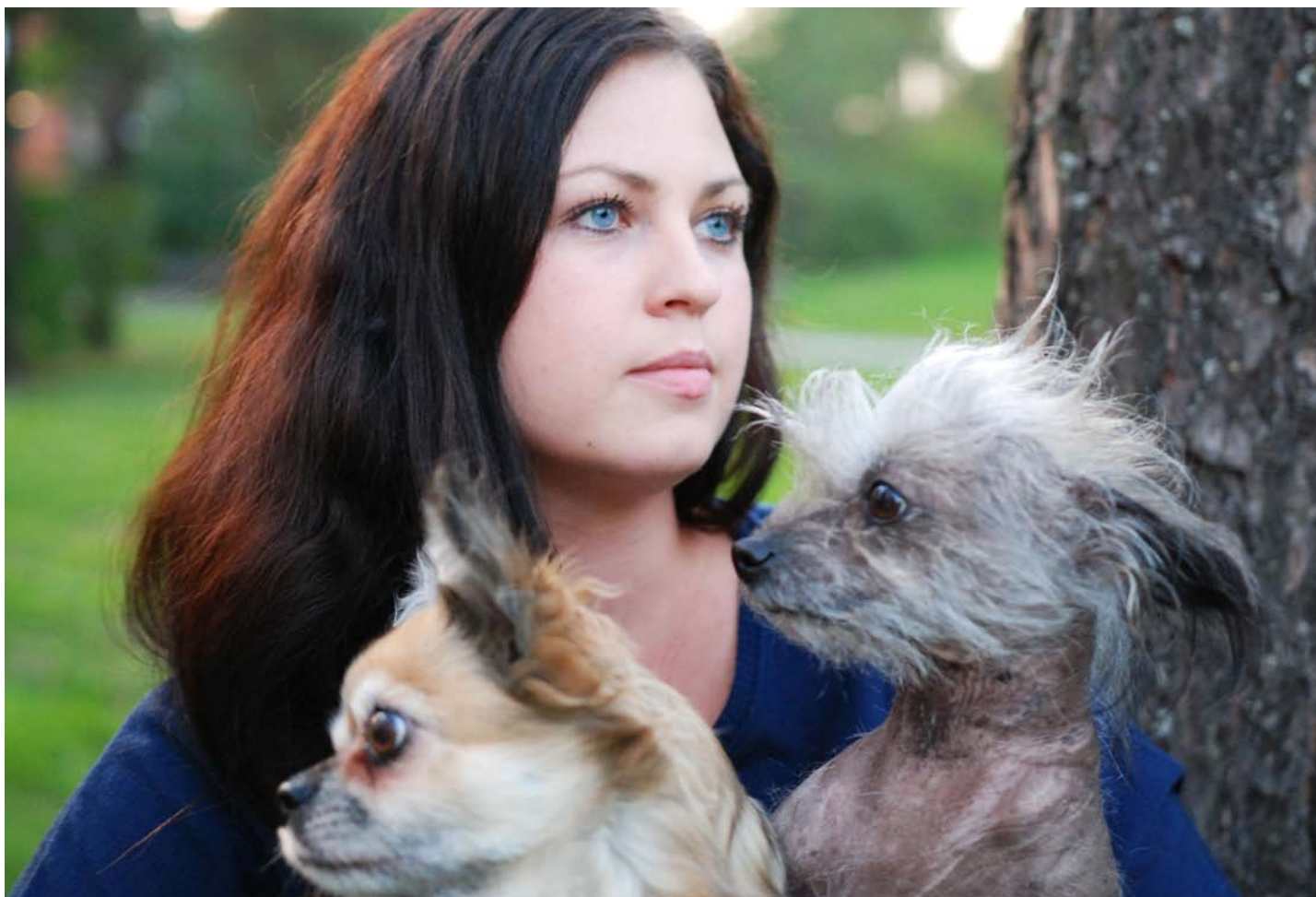
– Ett på natten ringde de och sa att hon hade överlevt och att det hade gått jättebra. Jag var så himla glad. Två dagar senare fick hon komma hem och då var hon pigg som en valp och mädde jättebra.

Två veckor efter kom från provsvaren. Vega hade

Hemangiosarkom, en aggressiv cancersort som troligtvis spridit sig i blodet med den blödande tumören. Max tre till fem månader hade hon kvar att leva. Cellgifter skulle ge henne ytterligare tre månader.

– Men det kändes inte juste, så jag bestämde mig för att hon får leva så länge hon mår bra.

Men det blev följdkomplikationer. Vega fick en blödande tumör på läppen och sedan började hon halta. Veterinären menade att

Människor säger att det blir bättre med tiden men saknaden har bara vuxit sig starkare. Man skulle ge allt man har och äger för bara en minut till, säger Nadja Dahlgren, här med hundarna Wilma och Mira.

det nog var artros och skrev ut det smärtstillande medlet Rimadyl.

– Det skulle hon absolut inte ha ätit. Jag förstår inte varför vi fick det med tanke på Vegas cancertyp. En av biverkningarna av Rimadyl kan vara att den fräter sönder magen. Det visste jag inte då. Hon åt det i tre dagar. Sedan började hon dregla blod, en veterinär gav Losec för magsår men efter ytterligare någon dag kräktes hon flera liter blod.

Nadja och Vega åkte in till veterinären och fick ett rum direkt.

– Jag ville lägga in henne men den veterinären var jättebra. Hon styrde in mig på att det kanske var dags, att Vega gammal, att jag gjort allt i min makt. Ändå var jag så inne på att hon skulle bli bra. Men när veterinären hämtade papper för inläggning och jag satt och såg på Vega där blodet rann ur munnen, då kände jag, vad håller jag på med? Nu gör jag detta för min skull. Det lovade jag mig själv i början att aldrig göra. Så då bestämde jag mig att hon

skulle få somna in.

Nadja ville absolut ta hem Vega en stund innan det var dags. Hon hade planerat hur Vegas död skulle bli, att hon skulle få dö hemma.

– Men det här blev inte alls som jag hade tänkt mig. Det blev akut igen. Så då blev det så fel i mitt huvud. Jag försökte desperat att ge henne köttfärs, som en sista måltid, men det ville hon ju inte ha. Och jag förstår inte hur jag tänkte men jag ville kasta boll med henne en sista gång men hon gjorde bara ett halvtappert försök men orkade inte och spydde en stor hög blod.

Nadja kände att det fick vara nog. Hon tog med Vegas boll, hennes säng och köttfärsen och åkte tillbaka till Bagarmossens sjukhus. Vega åt lite innan hon somnade tungt.

– Vi satt och strök på henne. Jag var väldigt lugn. När hon väl var så dålig och man inser att det verkligen är dags så fixar man det. För hundens skull. Veterinären kom och satte in sprutan, sedan tog det två andetag och så var hon död. Det var ovän-

tat fint. Fridfullt, för just där och då ville jag bara att lidandet skulle ta slut.

Vega kom tillbaka hem i en träurna. Och så kom tystnaden och sorgen, sorgen som inte vill ge sig.

– Jag hade inte avstått operationen idag. Fastän jag nu vet att hon bara fick en månad till. Den månaden var fin och vi fick tid att vänja oss vid tanken. Hade jag valt att avliva henne då när mjälten sprack då hade jag nog alltid undrat om hon skulle levt länge efter operationen.

Annika Kozok arbetar som veterinär på Roslagstulls djurklinik. Hon säger att man alltid hoppas på mirakulösa vändningar, både som djurägare och som veterinär. Och att man aldrig säkert kan veta om man tog rätt beslut.

– Om man valde avlivning istället för en operation kanske man går omkring med det och det gnager i flera år. Men om valde operation kanske djuret skulle ha dött på bordet, säger hon.

Hon säger att hennes roll som veterinär

är att belysa båda sidor och vara så neutral som möjligt.

– Om jag försöker pressa på djurägaren vad jag skulle gjort, då är jag ingen bra veterinär. Det är många faktorer som spelar in, till exempel pengar. Om det är ett oförsäkrat djur och det är en stor operation och djurägaren absolut inte har råd. Då är det ibland så att avlivning är det enda möjliga, säger Annika.

När en djurägare som vill ha råd kommer till Annika börjar hon alltid med en undersökning.

– Ser jag då att djuret till exempel inte tar del av vad som händer i omgivningen, har svårt att röra på sig, har en jättetumör i buken, då rekommendera jag att det är dags. Men om det är så att jag inte ser att det är någon större fara just den dagen kan jag säga att man ska kolla hur mycket livskvalitet djuret har. Det är en fråga där man måste vara jätteärlig mot sig själv. Det räcker inte att äta och andas. Det är inte det livet handlar om. Det kan vara jobbigt att se det med öppna ögon, säger hon.

De bra dagarna ska vara fler än de dåliga säger Annika.

– Det är inte okej att det är sex dåliga dagar och en är sådär. Jag brukar fråga om hunden blir glad när barnen kommer hem? Tycker den det är kul att leka, tar den del, är den intresserad. Om majoriteten av dagarna är dåliga och djuret inte verkar ha så mycket livskvalitet. Kanske sover mycket och stirrar i väggen. Då kan det vara dags. Det är mycket enklare om djuret ligger där

på sidan och flämtar med hjärtsvikt, då vet man, jag måste åka på en gång. Jag tror det svåraste är att boka en tid.

Särskilt svårt är det när djuren är gamla, att då hitta en tidpunkt när djuret ska få somna in. För det måste man, menar hon.

– Det är extremt ovanligt att djuret själv går bort i sömnen på natten. De lever för

"Det är extremt ovanligt att djuret själv går bort i sömnen på natten. De lever för bra hos oss människor som ger dem mat och mediciner."

Annika Kozok, veterinär på Roslagstulls djurklinik

bra hos oss människor som ger dem mat och mediciner. Det är sällan man slipper ta beslutet.

Annika säger att det alltid är så att dagen innan den bokade avlivningen är en jättebra dag för djuret.

– Det är alltid så, jag vet inte varför. Det är många som avbokar, låter det gå en vecka till. Det är svårt, man tar faktiskt ett beslut över liv och död. ✕

Man hoppas alltid på mirakulösa vändningar både som djurägare och veterinär säger Annika Kozok.

”RÄKNA MED OSS!”

Hon vill att fisken ska få det bättre och att djurtransporterna ska bli kortare. Med båda fötterna på jorden är **Djurskyddet Sveriges nya ordförande Linda Maria Vonstad** redo att kavla upp ärmarna.

Text och foto Elsa Frizell

Doften från tända stearinljus möter mig i hallen och trots att sonen Didriik, ett och ett halvt år dundrar runt i lägenheten på sin lilla blå plastbil så känns det lugnt och harmonisk.

– Min kompis Karin som jobbar på Jordbruksverket är här förresten, säger Linda Maria från köket där hon står och gör smördegssrullar med choklad i.

Vänner på besök hör till vardagen. Både här på Kungsholmen mitt i Stockholm eller i huset som hon och sambon Torsten Jakobsson har kvar i Jönköping. Han är och lämnar dottern Kajalii 4 år på förskolan och sedan ska han ta hand om Didriik så att vi ska kunna göra intervjun. Annars är Linda Maria föräldraledig, eller tja så mycket ledigt är det kanske inte. Hon läser

både halvtid på Stockholms universitet och kurser i styrelseutveckling. Sedan hon valdes till ordförande i Djurskyddet Sverige på extrastämman i augusti lägger hon dessutom ungefär tjugo timmar i veckan på uppdraget. På bordet ligger en halvmeter hög boktrave med gamla dokument från LRF, utredningar och myndighetshandböcker. Hon är inbjuden att som ordförande för Djurskyddet Sverige hålla föredrag på Jordbruksverkets djurskyddskonferens ”Världens bästa djurskydd?” nu under hösten.

– När jag läser igenom de här dokumenten kan jag konstatera att det faktiskt inte hänt särskilt mycket i djurskyddsfrågorna de senaste decennierna. Innan vi får en ny djurskyddslag känns det som om frågorna står och stampar.

Förbud mot slakt utan bedövning, som sker i stor skala på de europeiska slakterierna, att minska de många och långa transporterna av djur till slakterier som sker dagligen och fiskars välfärd är frågor som Linda Maria vurmar extra för.

– Jag blir upprörd då andra värden är viktigare än djurens väl och ve och när stora djurgrupper får utstå mycket smärta och lidande på ett sätt som de inte skulle om kunskap kring djurvälfärd och djurbehandling var mer utbredd.

Under uppväxten i norrländska Tärnaby och norska byn Mo i Rana var fisket tidigt en del i Linda Marias liv, liksom jakten. Hon började som ungdom följa sin familj ut i jaktstegen och är kritisk till delar av jakten. Framför allt till de ålderdomliga

"Vi gör skillnad varje dag, för det enskilda djuret, samtidigt som vi är en lobbyorganisation."

Linda Maria Vonstad,
ordförande i Djurskyddet
Sverige

metoderna att jaga räv och ripa med snara men också att kompetensen hos många jägare är för låg. Hon skulle gärna se krav på ett årlig skjuttest för att få ned skadeskjutningarna.

Alla djur ska ha ett så bra liv som möjligt, efter de förutsättningar som finns tycker Linda Maria.

– Det ska inte vara liv till varje pris, men liv så långt som möjligt. Jag tycker att vi ska kunna ha djur som livsmedel men kanske inte med den höga konsumtion vi har idag och vi ska göra det med eftertanke, avlivningsmetoderna måste vara så bra som möjligt och man ska använda alla delar på djuret.

Man ska kunna leva i ett samhälle där djur och människor finns tillsammans, där man ska kunna hålla sällskapsdjur och där man ska kunna äta djur med gott samvete säger Linda Maria.

– Men det är inte lätt. Jag försöker vara en medveten konsument men det är svårt även om jag är påläst.

Det står en oanvänd kattsandslåda utanför köket. Den är Tysons, Linda Marias katt som varit borta i flera veckor i Jönköping. Hon har gjort en polisanmälan, varit ute och letat, satt upp lappar och gjort efterlysningar på nätet men än så länge håller han sig borta.

– Jag tror att han blivit skrämmd bort från huset av en annan katt men han är såklart märkt och registrerad och jag har inte gett upp hoppet.

De åker så ofta de kan till huset i Jönköping, att bo mitt i storstan är inte riktigt Linda Marias grej säger hon.

– Jag saknar ett svampställe, jag trivs på landet och jag vill ha djur nära mig för att må bra, säger hon på sin närvarande norrländska.

Samtidigt frågar hon sig för vems syfte vi håller sällskapsdjur?

– Jag tror inte att jag skulle kunna leva utan djur i min närhet men jag inser att jag nyttjar djuren också för mitt eget nöje.

Linda Maria, cirkulerar och återkommer till det inneboende dilemma som ofta finns i människans relation till djur och i

djurskydd. Som med grindvalen hon fick se i somras. Den hade blivit efterlämnad av flocken och lever i en av fjordarna i närheten av hennes sommarhus. De åkte dit och kunde se den komma simmande från 200 meters håll.

– Sedan umgicks den med båten, lade sig under den och tittade upp på oss. Vi kunde sträcka ner våra händer och då sträckte den upp sin fena. Det var en fantastisk upplevelse men inser att för den här individen är det sannolikt ett stort trauma att vara där ensam när den egentligen är ett flocklevande djur.

Hon gör jämförelsen med djurparker som hon är väldigt ambivalent inför. Det är det bästa hon vet men samtidigt tycker hon inte om dem.

– Syftet för en djurpark kan nästan vara vällovt i många delar med arbete för artbevarande och ökad kunskap, men för den här typen av djur är det ofta en urusel miljö jämfört med deras naturliga. Samtidigt är det fantastiskt för mig som människa att få komma så nära djuren, säger Linda Maria.

Det inneboende dilemma finns även för de livsmedelsproducerande djuren. Men där finns ett val ändå, att välja en produkt där djuren haft det bra. Även om det är svårt, ofta väljer man idag mellan dåligt och mycket dåligt ur ett djurperspektiv konstaterar Linda Maria.

Intresset för djur har alltid funnits där, ville redan som ung bli veterinär och rädda djur. Praon på en veterinärklinik när hon var 14 år blev en ögonöppnare. Då träffade hon sitt livs första djurskyddsinspektör.

– Jag ville bli som hon, som var där innan djuren var skadade och sjuka. Jag hade inte ens vetat att den typen av yrke fanns, men nu visste jag vad jag skulle bli.

Sex år på fältet som djurskyddsinspektör hann det bli innan hon jobbade med djurskyddsfrågor både på Djurskyddsmyndigheten och Jordbruksverket. 2012 blev hon

invald i Djurskyddet Sveriges styrelse och nu i augusti till ordförande.

– Jag känner en enorm stolthet över att få företräda

Djurskyddet Sverige. Vi har hög trovärdighet, stor potential att påverka för djuren och har

ett synsätt som jag tror att väldigt många kan sympatisera med. Vi ska fortsatt vara remissinstans och delta i myndigheternas arbetsgrupper. En stor del i vår trovärdighet är att vi kan behålla 90-kontot och där är det helt väsentligt att vi har en budget i balans. Det kommer jag se till att vi har.

Hon betonar att Djurskyddet Sverige består av föreningarna. Hennes vision är att alla föreningar ska känna sig hemma i organisationen och att alla ska gå åt samma håll för att möta framtidsutmaningarna. Djurskyddet Sverige ska vara en aktör att räkna med på djurskyddsarenan.

– Vi gör skillnad varje dag, för det enskilda djuret, samtidigt som vi är en lobbyorganisation. Det är det som gör oss unika och det ska vi fortsätta med. ✕

OM LINDA MARIA

Ålder: 44 år

Oväntad talang: Tävlats i bugg och foxtrot.

På nattduksbordet: Ett gäng barnböcker

Senast sett: Orange is the new black

Gör jag helst en ledig lördag: Lång

frukost/lunch med familjen med hembakat bröd och tända ljus.

Havet, fjället eller skogen? Måste jag välja, det är just de ställena där jag helst vill vara.

När jag vaknade imorse: Kände mig faktiskt utsövd! Ingen lyx man har med småbarn.

Jag blir glad: När det går bra för folk i min omgivning.

Blir upprörd över: Alla möjliga former av orättvisor.

SÅ FUNKAR EN FÖRENING!

I en levande förening finns mycket engagemang och idéer men det är lätt att det blir rörigt och konflikter om inte alla har koll på rollerna och vem som har vilket ansvar. Här reder vi ut de grundläggande och nödvändiga begreppen.

Text Elsa Frizell

Vad är medlemmarnas uppgift?

Medlemmarna ska bestämma vad föreningen ska göra. För att åstadkomma det man vill väljer medlemmarna på ett årsmöte/stämman en styrelse som kan förvalta organisationen och se till att föreningen når de uppsatta målen. Föreningsstämman/ årsmötet är lika med bolagsstämman i ett aktiebolag. Det är det högsta beslutande organet i en förening.

Vad gör generalsekreteraren

och de anställda?

Förbundsstyrelsen tillsätter, utvärderar och vid behov avsätter generalsekreteraren. Denne ansvarar för att besluten som styrelsen tar genomförs. Generalsekreteraren tar hand om den dagliga driften och ser till att styrelsen får alla de underlag och rapporter som de bett om.

De flesta mindre föreningar har ingen anställd och styrelsen är de som gör det mesta av jobbet. Tänk på att ändå skilja på frågor som hör till styrelsen det vill säga VAD föreningen ska arbeta med, till exempel att få in pengar genom en loppis. Sedan kan man ha en arbetsgrupp som arbetar fram HUR detta ska gå till, var loppisen ska vara och vad man ska sälja.

Vad ska en styrelse göra?

Styrelsen arbetar på uppdrag av medlemmarna. Styrelsens jobb är att konkretisera och uppfylla de mål som medlemmarna gett på stämman, se till att det är något man realistiskt kan åstadkomma och att det finns pengar för det. Föreningens bästa måste enligt lagen komma före den egna agendan, sedan kan styrelseledamöterna förstås alltid tycka olika vad föreningens bästa är.

En styrelseledamot har skyldighet att förstå varje ärende det fattas beslut om. Hela styrelsen har ansvar för alla beslut. Den kan delegera arbetsuppgifter men aldrig ansvar. När man delegerar arbetsuppgifter måste styrelse ha koll på: Är beslutet tydligt? Är det en namngiven person jag har delegerat det till? Har jag sagt tydligt när det ska vara klart.

Har vi resurser och har vi kompetensen? Och har vi följt upp att det blivit gjort?

En styrelse ska ha koll på pengarna! Lagen säger att styrelsen fortlöpande ska följa upp den ekonomiska situationen. Det betyder åtminstone fyra gånger per år. Då ska man se både resultat och balansräkning. Om styrelsen har gjort vad man har kunnat men föreningen ändå går i konkurs blir styrelsemötena inte skyldiga att betala ur egen ficka. Om styrelsen helt har gått emot medlemmarnas fattade beslut på stämman eller gjort något brottsligt så får styrelsen inte ansvarsfrihet vilket betyder att de måste avgå.

Vad gör valberedningen?

Valberedningen utses av medlemmarna på årsmötet/stämman. De ska granska styrelsens arbete, göra en analys vilket behov föreningen har och rekommendera till medlemmarna vilken slags styrelse man ska välja på nästa årsmöte/stämma. Valberedningen utser alltså inte styrelsen, det gör medlemmarna.

Vad gör revisorn?

Medlemmarna väljer en revisor för att denne ska ha koll på styrelsen och generalsekreteraren. Revisorn ska bland annat granska att styrelsen följer föreningens stadgar, medlemsmötenas beslut och att de ekonomiska rapporterna är korrekta. Om medlemmarna är oroliga för att något inte står rätt till kan de ge revisor särskilda uppdrag att undersöka detta.

VISSTE DU ATT:

- Rätten att bilda och vara med i en förening är skyddat i grundlagen.
- Det ideella engagemanget är lika stort idag som för 20 år sedan.

Varför har man stadgar?

Stadgarna är föreningens regelbok som medlemmarna gemensamt kommit fram till. Enligt svensk lag måste föreningar ha stadgar för att kunna betraktas som en juridisk person. Till exempel måste föreningen vara juridisk person för att få teckna avtal.

I stadgarna regleras allt från vad föreningen ska arbeta med till när stämman/årsmötet ska vara. Om man är tveksam över hur något ska skötas i en förening ska man alltid se efter vad som sägs i stadgarna. Om medlemmarna är missnöjda med stadgarna så kan man alltid arbeta för att förändra dem och rösta igenom nya på kommande stämma/årsmöte.

Tänk på:

- Hela styrelsen är ansvarig för ekonomin, inte bara kassören!
- Investera mycket tid första styrelsemötet. Alla behöver vara väl insatta i stadgar och policydokument!
- Var noga med jävsfrågor. Om ledamoten eller för denne närstående gynnas av ett beslut ska den meddela det till styrelsen. Tycker styrelsen att det förekommer jäv ska ledamoten lämna rummet fysiskt. Detta ska stå i protokollet annars kan beslutet bli ogiltigt.
- Man är ansvarig för alla beslut även om man inte var med på mötet som tog det. Beslut man inte gillar kan man reservera sig mot men man får inte vara illojal mot beslutet efter det har fattats. Kan man inte stå för det styrelsen har beslutat måste man avgå.
- Ideella föreningar i Sverige är i grunden uppbyggda på samma sätt och de regleras till stor del av aktiebolagslagstiftningen som tydligt beskriver vilket ansvar och mandat var och en har. Men en ideell förening kan lyda under flera olika lagstiftningar beroende på om man driver en liten affär eller har anställd personal. Ta reda på vilken lagstiftning ni lyder under.
- Alla beslut måste finnas i ett protokoll.

DRÖMMEN OM ETT DJURHEM

De är några få som arbetar hårt med lite resurser. Ändå omplacerar de nästan 50 katter och någon hund per år. Men det är **svårt att finna plats för alla behövande** och drömmen är ett djurhem för Djurskyddet Sunne.

Text och foto Elsa Frizell

Kullarna blånar och träden lyser eldigt på håll när bussen slingrar sig mot Sunne. Vid det slitna stationshuset kommer Catharina Ekberg som är ordförande i Djurskyddet Sunne och möter mig. Om samhället ger en något sömning känsla av att tiden stått still är Catharina raka motsatsen. Hon har sin lediga dag från heltidsjobbet på barn- och ungdomsboendet men det betyder arbete för föreningen istället. Med sin snabba, raka kommunikation och praktiska syn andas hon effektivitet. Hon får saker gjorda. Bonaden som sitter uppsatt i hennes kök förvånar mig inte, "Uppskjut inte till imorgon det du kan göra idag" står det med korsstyng, en present från hennes mormor.

Hemma hos Catharina har hennes två bordercollies, ro får och katten Tasstass, nyss fått sällskap av katten Dixie. Dixie kom till Djurskyddet Sunne för två dagar sedan då hon upptäcktes i sin kattbur på trappen till ett av jourhemmen. Dixie jamar och stryker sin smala, svarta kropp mot min väska. Hon hoppar upp på diskbänken och går graciöst längst med kanten och då ser jag att magen putar ut betänklilig.

– Vi vet inte om hon är dräktig eller om

precis har fått kattungar, hon mår så pass bra att vi inte gått till veterinären än, säger Catharina.

Styrelsen har nästan alltid katter hos sig även om de försöker hålla sina hem lediga för de allra mest akuta fallen, när de är fullt överallt i de andra 13 jourhemmen.

– Jag är kattallergiker så egentligen ska jag framförallt ta hand om hundar som behöver omplaceras, säger Catharina och berättar om schäfertiken Keyla som kom till henne i våras.

– Hon var i väldigt dåligt skick, hade tappat all päls, sårig och narig. Henne hämtade jag en dag i Munkfors för att ägaren åkte in på behandling för alkoholmissbruk.

Det var en bekant till ägaren som ringde Djurskyddet Sunne efter det att veterinären vägrat avliva hunden. Keyla repade sig tack vare bidrag till vård som föreningen fick in via Facebook. Hon blev omplacerad under hösten och har det bra i sitt nya hem. Vi åker till ett av föreningens andra jour-

"Ibland kan man känna att man är lite kallhjärtat men vi har ingen plats att placera alla på. Vi tar dem som verkligen lider."

Catharina Ekberg, ordförande i Djurskyddet Sunne

hem. Där bor Trulls, en mager grå katt med halva ryggen rakad. Det var en regnig natt för två veckor sedan som Trulls hade sökt sig till ett hus och lagt sig i dörröppningen.

Kvinnan som bodde där hade snubblat över honom i mörkret men sedan tagit in honom och ringt Djurskyddet Sunne. Trulls var medtagen och hade ett djupt sticksår in i ryggen.

– Veterinären var först orolig att han hade fått bukhinnan punkterad men nu har han repat sig bra och börjat gå upp i vikt.

Han gosar in sig i Catharinas famn när hon stryker honom över huvudet.

– Han är skygg och gillar inte höga ljud men så är nästan alla katter vi tar in, han har definitivt bott hos någon familj innan han blev hemlös för han är kelig och social.

Föreningen har en djurskyddstelefon och i den ringer det ständigt. Om övergivna katter, påkörda fåglar, skadade igelkottar

Bordercollien Athena får ofta samsas med både katter och hundar som tillfälligt bor hemma hos Catharina Ekberg i väntan på ett jourhem.

och övergivna ekorrar. De vilda djuren tas om hand av Helga Zimmermann och Peter Jacobi som är föreningens viltrehabiliterare. Men de kan inte hjälpa alla katter som folk ringer om. De måste koncentrera sig på de som är sjuka och som behöver vård.

– Ibland kan man känna att man är lite kallhjärtad men vi har ingen plats att placera alla på. Vi tar dem som verkligen lider. Och de som är dräktiga, annars blir det kattungar som föds ute.

För varje djur de får in måste de göra en avvägning för hur mycket det får kosta i behandling för det avgör hur många andra djur man kan hjälpa.

– Det låter hårt men vi har ungefär 10 000 kronor till katter vi får in. Bara att vaccinera, kastrera och id-märka kostar mellan 1000 till 1500 kronor per katt.

Pengar får de in genom medlemsavgifter och gåvor och när de säljer katterna för 950 kronor styck.

– Facebook har hjälpt oss mycket. Får vi en djur som är skadad så har folk skänkt pengar för vård till just den det. Men pengar ur egen ficka, det lägger styrelsen hela tiden ändå. Att hitta jourhem

är svårt och det är ett pusslande att få ut katterna eftersom det gäller att katten ska trivas.

– De får alltid komma till någon av oss i styrelsen först, tills vi vet vilken slags katt det är. Vi har nästan aldrig några svar direkt var katten ska ta vägen, vi får lösa allting efter hand hela tiden.

Catharina beskriver att arbetet med Djurskyddet Sunne är med hela tiden, nästan dygnet runt. Särskilt när hon har omhändertagna djur hos sig.

– Man kan ju alltid säga nej, men man vill ju säga ja.

Men hon blir ledsen när människor blir sura för att de inte rycker ut för alla djur. Och det händer hela tiden.

– Folk tror att vi kan göra allt. Säger: Jag har en katt här varför hämtar ni inte den? Då är ni inte djurvänner om ni inte gör det. Ibland kan jag känna att vi inte är värda att de säger så, det känns orättvist. För det här är vår ideella tid som tas från våra djur och familjer.

Catharina har arbetat aktivt i Djurskyddet Sunne sedan 2000, bitvis ett ensamt och tungt arbete med få engagerade i styrelsen. Men nu ser hon en ljusning.

– I våras kom nya krafter in i styrelsen som har tagit hand om hemsidan, Facebook och djurskyddstelefonen. Det är så skönt, säger hon.

Nu hoppas föreningen på att hitta fler aktiva så att de kan starta arbetsgrupper som kan hjälpa till på loppisar, djurens dag och ta hand om katter. Föreningen har gjort ett upprop bland sina drygt 1100 gillare på Facebook och samlar till ett möte för att engagera folk att hjälpa till mer. Målet är att lätta trycket på styrelsen.

– Vi vill få tid att arbeta med det övergripande, med ekonomi och med att hitta en lokal för ett jourhem.

Drömmen är ett jourhem för både katter och hundar. Helst skulle det vara en samlingspunkt för djurintresserade människor.

Just när det är dags att bege sig till tåget ser Catharina att hon fått ett sms från djurskyddstelefonen. Hon ringer upp en person som upptäckt tre övergivna sexveckors kattungar i en container. Trots att de har fullt i alla jourhem ska de ta hand om dem.

– Kattungar behöver mat, värme och omsorg, vi får ordna det på något sätt, säger Catharina. ✕

SÅ HJÄLPER DU DE VILDA DJUREN I VINTER

När Kung Bore knackar på dörren blir det allt svårare för våra vilda djur att hitta mat och vätska. **Fågelexperten Niklas Aronsson och biologen Jan-Åke Hillarp** tipsar om hur du hjälper fåglar, rådjur och andra att klara vintern på bästa sätt.

Text Pontus Ljunghill

**8
TIPS!**

1

GE VINTERSKYDD

De vilda djur som är aktiva på vintern klarar sig i regel bra mot snö och kyla. Men man kan ändå hjälpa till med skydd, inte minst med att sätta upp holkar på hösten eftersom många fåglar har dem som övernattningsbostäder på vintern..

2

STÄLL UT VATTEN I TRÄDGÅRDEN

Trots att många djur får i sig vätska via till exempel snö är det bra att hjälpa en del av dem som lever vilt med att få vatten på vintern. När det gäller fåglar, men även andra djur man kan tänka sig att ha nära inpå knuten, kan man placera vatten i en skål i trädgården. Skålen ska ha sluttande kant och vattnet vara grunt, omkring ett par centimeter – på så sätt är det lätt att dricka det. Det finns flera sätt att se till att vattnet inte fryser, till exempel kan man ställa ut ljummet vatten man värmt på spisen och sedan byter med några timmars mellanrum. Det finns också speciella vattenbad som drivs av solceller som gör att vattnet inte fryser.

– Man kan också göra en enkel konstruktion där man använder värmeljus för att det inte ska frysa, säger Niklas Aronsson, redaktör för Sveriges Ornitologiska Förenings tidning "Vår Fågelvärld", och författare till boken "Mata fåglar".

4

ÄPPLEN – OCKSÅ EN BRA VATTENKÄLLA

Äpplen är en bra vätskekälla för vilda djur. När det gäller trädgårdsmatning av fåglar ska man inte lägga frukterna direkt på marken.

– Skatorna tar ofta äpplena då och flyger iväg med dem. Dela i stället äpplena och spetsa dem på pinnar. Det går också att köpa speciella spiraler med taggar på som man kan sätta fast äpplena på och hänga upp i träd, säger Niklas Aronsson

6

TÄNK PÅ VAR DU PLACERAR MATEN OCH DRICKAT

Katter och sparvhök är ett hot mot fåglar du matar i din trädgård. Placera därför matningen nära ett större buskage där fåglarna kan söka skydd. När det gäller rådjur och många andra växtätare så ska de matas på öppna platser, som fält, för att minska risken att de tas av till exempel lo.

– Och det är viktigt att ha flera utfodringsställen som ligger en bit ifrån varandra, så att det inte blir så att några större djur håller de mindre borta, säger Jan-Åke Hillarp.

8

RENSA INTE – FÖR DJURENS SKULL

Att se till att inte rensa mer än nödvändigt i marker och längs skogsvägar är bra, om man vill se till att vilda djur har mat på vintern. Bärri och kvistar är viktig föda för många. Så kallad halvfällning av asp ger ökad tillgång till mat. Det innebär att man faller trädet på ett sådant sätt att en del av stammen sitter kvar i stubben. Trädet fortsätter då att leva, dessutom kommer de ätbara delarna av det ner till "tillgänglig höjd".

– När det finns gott om naturlig föda är behovet av att ställa iordning foderplatser inte alls lika stort, säger Jan-Åke Hillarp.

3

HJÄLP RÅDJUR ATT TA SIG FRAM TILL BÄCKEN

När det gäller andra djur som lever vilt, men som man nog vill undvika att utfodra i sin trädgård, är det framförallt rådjur som behöver hjälp med att få vatten på vintern. Bor du naturnära kan du redan på sommaren slänta av ett område vid en bäck så att det är lätt att ta sig dit och dricka.

– Djuren får mycket svårt att ta sig fram och dricka om det är en brant kant ner till vattnet. Dessutom ökar risken att de skadar sig eller angrips av rovdjur, säger biologen och viltvårdaren Jan-Åke Hillarp.

Fryser vattnet är det viktigt att hålla en vak intill land öppen, så att djuren kommer åt att dricka

5

MATA RÄTT

Olika vilda djur vill ha olika typer av föda.

– Grundprincipen när det gäller fåglar man matar i sin trädgård är att födan ska vara så energirik som möjligt. Solrosfrön, helst skalade, och jordnötter fungerar jättebra. Och fett av olika typer, som talg och ister, säger Niklas Aronsson.

Det är bra att vid trädgårdsmatning använda föda det inte blir några rester som skal ifrån, om man vill hålla råttor borta. När det gäller växtätare som rådjur och annat hjortvilt, fungerar det utmärkt att mata med foder som ensilage och betfor, liksom rotfrukter och äpplen. Volmar med ängshö som man skyddar med presenning (för att hålla fukt borta och undvika mögel) fungerar också bra som mat.

– Man måste ge djuren tillgång till höet redan på hösten. De behöver tid på sig att ställa om tarmfloran och det fungerar inte att börja med hömatningen när det redan är vinter, säger Jan-Åke Hillarp.

Det är ytterst viktigt att aldrig mata djur med möjligt foder – det kan vara mycket skadligt, ibland livsfarligt. Mata heller inte med salta eller starkt kryddade matrester.

7

EN BRA FÅGELMATNING

En bra fågelmatning behöver inte vara särskilt komplicerad.

– Självt brukar jag sätta upp tre frörör (går att köpa färdiga i butiker) med pinnar fåglarna kan sitta på. Säg ett rör med skalade solrosfrön, ett med jordnötter och ett med hampfrö. Jag hänger upp några talgbollar och äpplen spetsade på pinnar. Sedan slänger jag ut 20 nävar solrosfrön på marken – många fåglar vill äta på marken, även om man ska vara medveten om att de är mer utsatta där, säger Niklas Aronsson.

– Många av de klassiska fågelborden är inte så bra, eftersom fåglarna då ofta sitter bland maten och födan kan blandas med spillning. Då ökar risken för att olika sjukdomar sprids.

RÄDDARNA I NÖDEN

Varje år får tusentals vanvårdade och hemlösa djur nya liv och nya familjer tack vare Djurskyddet Sveriges lokalföreningar. Här är berättelserna om tre av dem.

Text Pontus Ljunghill

Isolde fick ett nytt liv efter familjetragedin

Efter ett dödsfall i familjen blev framtiden till sist mycket oviss för Isolde. Idag leker livet för det 21-åriga arabiska fullblodsstoet, tack vare två av våra lokalföreningar: Djurskyddet Ängelholm-Bjäre och Djurskyddet Nordostskåne.

Livet kan svänga fort. Det stod brutalt klart för en kvinna i Skåne efter att hennes man hastigt gått bort för fyra år sedan. Paret hade två välskötta fullblodsston och den nu ensamma kvinnan kämpade länge för att kunna behålla dem, men insåg i år att hon varken hade pengar eller tid för att klara av det.

Katarina Linge-hag-Ekholm i Djurskyddet

Sveriges förbundsstyrelse engagerade sig i fallet. Hon adopterade själv den ena hästen, ett engelskt fullblod. Och satte igång arbetet för att också Isolde skulle få ett nytt, gott hem.

Det annonserades, bland annat på Djurskyddet Sveriges Facebooksida i juni i år.

För Lilian Brandt och de andra i Djurskyddet Ängelholm-Bjäre var det en självklarhet att hjälpa Isolde.

– Jag har adopterat henne, hon bor hemma hos mig på min gård nu och har det mycket bra – jag har andra hästar där och gott om betesmark, säger Lilian Brandt.

Djurskyddet Nordostskåne har också enga-

gerat sig starkt för Isolde. Tillsammans med Djurskyddet Ängelholm-Bjäre har de börjat bygga upp en fond där pengar regelbundet kommer in till det arabiska fullblodet, till sådant som försäkring och eventuella veterinärkostnader.

– Isolde är viktig för oss, hon är lite som en levande symbol för vårt arbete. Tanken är att de i vår förening som har barn ska kunna komma ut med ungarna och träffa henne, säger Lilian Brandt.

Kvinnan som tidigare ägde Isolde valde att skänka sin häst gratis till Djurskyddet Ängelholm-Bjäre, eftersom hon var övertygad om att hon skulle få det bra hos dem. ✕

Skruttan - "cold case" som blev hett igen

Hon hade varit spårlöst försvunnen i tre och ett halvt år - då fick Djurskyddet Bill & Bull i Söderhamn ett samtal som förändrade allt. Berättelsen om katten Skruttan är en riktig solskenshistoria.

Skruttan, född 2006, har en speciell plats i hjärtat hos Djurskyddet Bill & Bull i Söderhamn.

- Vi bildades i april 2010 och hon var en av de första katterna vi tog in och hjälpte, säger Mari Ekengren, ordförande för Djurskyddet Bill & Bull.

Skruttan var i akut behov av att hitta ett nytt hem. Hon kastrerades och chipmärktes. I väntan på ny familj fick hon plats i ett jourhem.

- Där hade de en innätad balkong som hon fick vara ute på. Men på något mystiskt sätt lyckades hon ta sig därifrån och försvinna redan första natten, berättar Mari.

Skruttan var borta och Djurskyddet Bill & Bull satte igång ett stort spaningspådrag för att hitta henne. Man satte upp lappar,

annonserade i tidningar, gjorde en polisanmälan, följde upp tips och anordnade flera skallgångar. Men spåren tog slut: katten var försvunnen. Åren gick och Skruttan blev vad man på polisspråk kallar ett "cold case".

Tre och ett halvt år senare fick Djurskyddet Bill & Bull ett telefonsamtal från en kvinna som var på väg att flytta från Söderhamn.

- Hon berättade att hon matat en katt i nästan två år. Eftersom hon skulle flytta så långt bort undrade hon om vi kunde ta in katten på vårt djurhem.

När Mari Ekengren och hennes kollegor tog katten till veterinär för kastrering och märkning fick de ett minst sagt oväntat besked.

- Veterinären sa att katten redan var chipmärkt och registrerad - av oss. Det var Skruttan som var tillbaka efter alla år. I dag har den åttaåriga katten med Djurskyddet Bill & Bulls hjälp fått ett nytt hem hos en familj i Söderhamn.

- Hon har det jättebra där, säger Mari. ✖

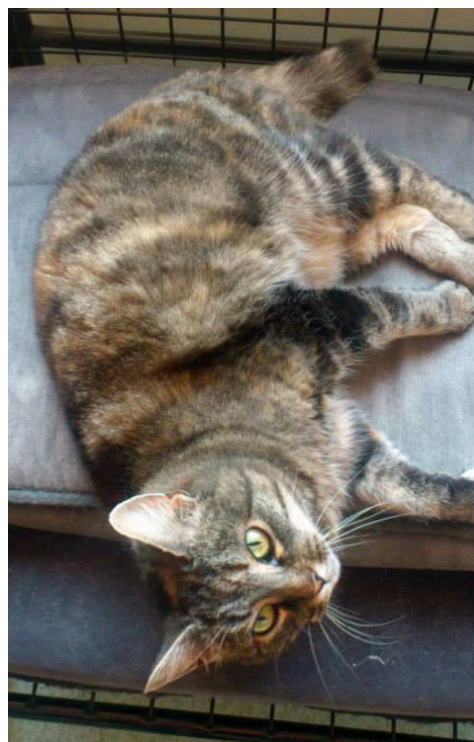

Foto: Djurskyddet Bill & Bull

En bild sa mer än tusen ord

Medias genomslagskraft kan vara stor. Det blev uppenbart för Djurskyddet Skaraborg när en hårt prövad kattherre till slut kom hem efter ett år på luffen.

Mitt under högsommarvärmen i juli kom telefonsamtalet till Djurskyddet Skaraborg: en ung, förvildad hankatt i mycket dåligt skick irrade runt i Lyrestad. Katten hämtades in och hamnade på Djurskyddet Skaraborgs djurhem i Töreboda.

- Han var jättemager och hade tovig päls. Han var sjuk, förkyld och hängig på alla sätt och vi visste inte om vi skulle kunna rädda honom. Men han var kastrerad, så vi förstod att han haft en ägare, säger Bodil Sundqvist på Djurskyddet Skaraborg.

Efter en tid i karantän och med god vård och omsorg repade sig katten. Arbetet med

att hitta ett nytt hem började. Under sensommaren kom Mariestads-Tidningen till djurhemmet i Töreboda för att göra ett reportage.

- Och då hamnade han på bild i tidningen när han klättrade på en nätdörr. Snart hörde två olika läsare av sig och sa att "det där är nog vår katt", berättar Bodil Sundqvist.

- Det visade sig att katten bott hos dem båda två. Först hos en familj. Sen hade han sprungit bort och hamnat hos en annan, som trott att katten var hemlös eftersom den inte var märkt, och som tagit hand om den. Sen försvann han därifrån också, och var borta i ett år innan han kom till vårt djurhem.

Så kom den hårt prövade kattherren tillbaka till sitt allra första hem efter ett tuft år på luffen - tack vare Djurskyddet Skaraborg och en bild i tidningen. ✖

Foto: Jenny Allvin/Mariestads-Tidningen

Naturvänligare än lego – låt ungarna bygga sin egen fågelrestaurang

Varför inte slå två flugor i en smäll: ge ungarna en rolig utmaning samtidigt som du sätter igång deras intresse för djur och natur? Vivaras byggsats till ett foderhus för fåglar innehåller färdigutformade träbitar till golv, tak och väggar med förborrade hål för spikar. En perfekt present, inte bara för barnen, utan också till alla med fjädrar när det blir allt svårare att hitta mat då vintern står för dörren. Foderhuset finns i två olika modeller, Jingo och Juna, och kan beställas på vivara.se.

BOKTIPS!

MINIMONSTER I NATUREN

Text: Hanna Hallmén Foto: John Hallmén Rabén & Sjögren (2014)

Enligt förlaget Rabén och Sjögren riktar sig "Minimonster i naturen" till barn mellan tre och sex år. Och visst, den trevliga och lättillgängliga texten om pojken Brunos upptäcktsfärd bland insekter och maskar, är först och främst skriven för de allra minsta. Men det här känns ändå som en bok som kan läsas av alla, från tre år till 90+.

Här finns något att lära för de flesta. Till exempel om spyflugans matvanor. Om hur rullviveln bygger kojor av blad till sina larver. Om varför spindlar inte fastnar i sina egna nät. Med mera, med mera. Här lär vi oss hjälpa och förstå djur som aldrig kommer toppa några popularitetslistor, men som är ack så viktiga för att vår jord ska fungera.

Det som fascinerar mest är ändå fotografierna. John Hallmén's extrema närbilder på myror, nyckelpigor, bin och spindlar öppnar dörren till en värld som annars ofta är osynlig för oss, vi får till sist se hur alla "minimonster" runtomkring oss verkligen ser ut.

"Minimonster i naturen" finns bland annat att köpa på **Adlibris**, **Bokus** och **CDON**.

Välj bort djurtestade märken från skönhetshyllan

Fuktkräm från Rosenserien, ansiktsvatten från The Body Shop och hårvax från Nea of Sweden. Goda val för den som tänker på djuren när man ska välja produkter från det gigantiska utbudet av skönhetsprodukter. Alla tre finns med på listan över märken som uppfyller kraven i den internationella standarden för "Ej testat på djur", som tagits fram av djurskyddsorganisationer i Europa och USA. Det är numera förbjudet att göra djurtester på kosmetika- och hygienprodukter som säljs inom EU. Men det finns undantag i lagstiftningen och företag som inte säljer djurtestade produkter i Europa kan mycket väl göra det någon annanstans i världen. Så när du ska köpa en fuktkräm eller ansiktsmask, se till att du gör det från företag som helt valt bort djurtesterna. För att se hela listan över märken som inte är djurtestade, gå in på www.forskautandjurforsok.se

Wildlife Gardens fågelskola

Hur gammal blir koltrasten? Hur länge ruvar stenkäcken? Vilken typ av mat föredrar bergfinken? Hur och var bygger steglitsen sina bon? Fyra frågor som får sina svar, tillsammans med många, många fler, i Wildlife Gardens skola om 60 av våra vanligaste trädgårdsfåglar. Du hittar den på wildlifegarden.se/fagelskola. Bilder på varje fågel finns på sajten liksom ljudfiler med sång, locklåten och varningslåten.

Ge katten egen ringklocka

Vi går mot vinter och din katts sug efter att vara ute minskar i takt med kylans intåg. Nu finns en lösning för alla som vill slippa att behöva springa till ytterdörren stup i ett och se om ens frusna kisse vill in: en specialkonstruerad ringklocka, Cat doorbell. Den fungerar som så att du placerar en IR-sensor med speciallins där din katt brukar vänta på att bli insläppt. När katten kommer dit ringer och/eller blinkar det på en mottagare som placeras inne i ditt hem. Cat doorbell

kan ställas in på fyra olika lägen: ringläge, blinkande lampa, både ringläge och blinkande lampa och av-läge. Det går att välja bland tio stycken olika ringsignaler, däribland ett högljutt "mjau". Kattringklockan kan bland annat beställas på coolstuff.se.

Uggla som värmer frusna fingrar

Är du frusen i vinterkylan? Då kan handvärmarugglan vara något för dig. Den charmiga fågeln är tillverkad av garn, fleece och filt. Inne i den finns en handvärmare som man enkelt kommer åt via en ficka på baksidan. Handvärmaren aktiveras genom att man trycker in ett metallclip. Koka handvärmarpåsen i vatten i mellan fem och tio minuter och den är redo att användas igen. Ugglan är perfekt att ta med på skidturen eller vinterpromenaden för att värma frusna fingrar när vantarna inte räcker till. Den finns att köpa på bland annat familyroom.se, bluebox.se och prylgalen.com.

Kalenderdags!

2015 är snart här – varför inte köpa en kalender från någon av våra lokalföreningar för att stödja deras fantastiska arbete med att rädda och hjälpa djur, och bättre kunna planera nästa år? **Djurskyddet Filipstad, Djurskyddet Eskilstuna, Djurskyddet Jämtland, Djurskyddet Karlstad, Djurskyddet Kristinehamn, Djurskyddet Västerås Huskatten** och **Djurskyddet Fiakatten i Norrköping** är sju föreningar med kalendrar ute för försäljning just nu.

Hjälp hunden att klara nyårsafton

Nyårsafton är firandets dag för människor men mardrömsdatumet nummer ett för ett gigantiskt antal hundar när fyrverkerier och smällare bränns av i massor. Passa på att redan nu läsa på hur du bäst hjälper din fyrbenta vän när 2014 övergår i 2015, till exempel på vår webbtidning där hundpsykologen Anders Hallgren ger sina bästa tips: <http://tidningen.djurskyddet.se/2013/12/sa-gor-du-for-att-hunden-ska-klara-nyarsafton>.

Se till att hunden syns i vintermörkret

Nu när vi är på väg in i årets mörkaste tid är det viktigare än någonsin att se till så att hunden syns när dagsljuset flytt. Att lägga en mindre slant på ett lysande halsband är en mycket bra investering i din bästa väns säkerhet. Det finns många olika modeller att välja bland, Visio Light är ett exempel. Halsbandet behöver inga batterier och laddas via dator med hjälp av USB-kabel eller med en speciell adapter via vägguttaget. Med Visio Light syns din hund på 500 meters håll. Halsbandet tål vatten (dock ska man inte bada med det) och kan ställas in på blinkande eller fast sken. Det kan bland annat köpas på haromi.se och petsonline.se.

Foto: Aaron Muderick

Kryss & Quiz AB		ÄRFÖGA TROLIGA HÄNDEL- SER	JUMBO- PLATSEN	LÄMNA ÖVER	BLIR AN- SIKTET IBLAND	
				LAPP		
BÖN- PLATS						
GRÄS- ERAR					PRICK- FRITT	
					SKRUBB- AT	
BLÖT KAKA		10				
SERIE- FIGUR				1		2000 OCH 2001
INTE DEN HÅR						TÄNKTE SIG
UNDER KUNG						
				FATTAR		
				OKAM- MADE		
DET GÖRS IBRYGG- HUS					HELIG HALVA	
SPORT- KLUBB					SAK	
			FLEN- BLOMMA	9		
			I MITTEN			
TÄVLING						FATTAS VID FIKA
HÄR KNÖLAR						
		ÄLDRE GE- MENSKAP PLAN			BRUNNIT	SKÄR
						YTTRE
5						
				HAR HUVUDET PÅ SKAFT		3
				VÄSEN		
						VISADES PÅ PORTEN
	GÄL				ERSÄTT MED TECKEN	
2	FOLK I HET- LUFTEN					6
	DRAG					
		PÅSVARA			SKED- BESKED	

TÄVLA!

Vi lottar ut ett exemplar av Djurskyddets munkjacka till vinnaren. Andra till femtepris är vår bok med kattdikter av Göran Greider. **OBS! Glöm inte att skriva vilken storlek du vill ha om du vinner.**

GÖR SÅ HÄR:

Kryssets numerade rutor (i nummerordning) bildar ett lösenord. SMS:a lösenordet till **72672**. Skriv: **kryss** (mellanslag) **djur** (mellanslag) **lösenordet** samt ditt namn, fullständig adress och storlek S-XL. (SMS-kostnad: 7 kronor.)

OBS! För att SMS-tävla behöver ditt mobilnummer registreras hos WyWallet. Det kostar inget, och du gör det bara en gång. SMS:a WW till 71798. För eventuella frågor, ring deras kundtjänst: 0771-22 50 50.

Senast **9 januari** måste vi ha ditt svar. Lösning och vinnare presenteras i nästa nummer.

GRATTIS!

Förra numrets vinnare:

1:a pris, en munkjacka: Jörgen Söderberg

2:a - 5:e pris, en diktbok: Susanne Ingelvad, Monika Nilsson, Therese Andersson och Margaretha Ödjar.

Rätt lösning till Djurkrysset i nummer 3, 2014:

										<table border="1"> <tr> <td>LEDA & RÖD 10</td> <td>TRAFIK- PUNKT</td> <td>M</td> <td>LÄGGA INFORM- ATION- BOKARE</td> <td>ORDENT- LIGA AKNAT SIG AT</td> <td>S</td> <td>MALRE- SKOTTING LYFFES ALDRIG</td> <td>T</td> </tr> <tr> <td>UNDER- LEVERAN- TOR</td> <td></td> <td>M</td> <td>A</td> <td>G</td> <td>I</td> <td>K</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>LED STJÄRNA MEDICINER LÖSNING</td> <td></td> <td>F</td> <td>Ö</td> <td>R</td> <td>E</td> <td>D</td> <td>Ö</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>T</td> <td>I</td> <td>N</td> <td>K</td> <td>T</td> <td>U</td> </tr> <tr> <td>SÄKNA BYST OFFA EF- TER PUNKT</td> <td></td> <td>B</td> <td>E</td> <td>N</td> <td>A</td> <td>S</td> <td>Ä</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>S</td> <td>E</td> <td>T</td> <td>A</td> <td>K</td> <td>T</td> </tr> <tr> <td>FÖRLED FÖR PÅSS- ANDE KALLAD HÖRST</td> <td></td> <td>P</td> <td>R</td> <td>E</td> <td>M</td> <td>O</td> <td>T</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>L</td> <td>A</td> <td>G</td> <td>O</td> <td>M</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>D</td> <td>REKOR HANSJAN RIKTV FÖR</td> <td>Z</td> <td>KAN ORISKA BLATT ÖGA</td> <td>S</td> <td>SES PÅ HEM- SIDOR</td> <td>T</td> <td>GÖRS YD JYFFO</td> </tr> <tr> <td>H</td> <td>A</td> <td>R</td> <td>N</td> <td>O</td> <td>G</td> <td>T</td> <td>A</td> </tr> <tr> <td>LÄT SOM FÖR SPRÖD DYNKA</td> <td></td> <td>M</td> <td>U</td> <td>A</td> <td>D</td> <td>E</td> <td>P</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>U</td> <td>T</td> <td>L</td> <td>I</td> <td>N</td> <td>N</td> </tr> <tr> <td>BEHÖVE HANSJAN IHUS- FÖRÖR</td> <td></td> <td>O</td> <td>L</td> <td>A</td> <td>Y</td> <td>T</td> <td>A</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>K</td> <td>A</td> <td>T</td> <td>E</td> <td>K</td> <td>E</td> </tr> <tr> <td>SÄGOS- MURSE KÄNN IGEN</td> <td></td> <td>L</td> <td>O</td> <td>E</td> <td>X</td> <td>T</td> <td>R</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>B</td> <td>E</td> <td>K</td> <td>A</td> <td>N</td> <td>T</td> </tr> <tr> <td>SPÄK MAN GÄRNA TRÄV- VINNARE</td> <td></td> <td>T</td> <td>I</td> <td>D</td> <td>R</td> <td>R</td> <td>K</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>A</td> <td>T</td> <td>G</td> <td>M</td> <td>A</td> <td>T</td> </tr> </table>										LEDA & RÖD 10	TRAFIK- PUNKT	M	LÄGGA INFORM- ATION- BOKARE	ORDENT- LIGA AKNAT SIG AT	S	MALRE- SKOTTING LYFFES ALDRIG	T	UNDER- LEVERAN- TOR		M	A	G	I	K	E	LED STJÄRNA MEDICINER LÖSNING		F	Ö	R	E	D	Ö			T	I	N	K	T	U	SÄKNA BYST OFFA EF- TER PUNKT		B	E	N	A	S	Ä			S	E	T	A	K	T	FÖRLED FÖR PÅSS- ANDE KALLAD HÖRST		P	R	E	M	O	T			L	A	G	O	M	E	D	REKOR HANSJAN RIKTV FÖR	Z	KAN ORISKA BLATT ÖGA	S	SES PÅ HEM- SIDOR	T	GÖRS YD JYFFO	H	A	R	N	O	G	T	A	LÄT SOM FÖR SPRÖD DYNKA		M	U	A	D	E	P			U	T	L	I	N	N	BEHÖVE HANSJAN IHUS- FÖRÖR		O	L	A	Y	T	A			K	A	T	E	K	E	SÄGOS- MURSE KÄNN IGEN		L	O	E	X	T	R			B	E	K	A	N	T	SPÄK MAN GÄRNA TRÄV- VINNARE		T	I	D	R	R	K			A	T	G	M	A	T
LEDA & RÖD 10	TRAFIK- PUNKT	M	LÄGGA INFORM- ATION- BOKARE	ORDENT- LIGA AKNAT SIG AT	S	MALRE- SKOTTING LYFFES ALDRIG	T																																																																																																																																																												
UNDER- LEVERAN- TOR		M	A	G	I	K	E																																																																																																																																																												
LED STJÄRNA MEDICINER LÖSNING		F	Ö	R	E	D	Ö																																																																																																																																																												
		T	I	N	K	T	U																																																																																																																																																												
SÄKNA BYST OFFA EF- TER PUNKT		B	E	N	A	S	Ä																																																																																																																																																												
		S	E	T	A	K	T																																																																																																																																																												
FÖRLED FÖR PÅSS- ANDE KALLAD HÖRST		P	R	E	M	O	T																																																																																																																																																												
		L	A	G	O	M	E																																																																																																																																																												
D	REKOR HANSJAN RIKTV FÖR	Z	KAN ORISKA BLATT ÖGA	S	SES PÅ HEM- SIDOR	T	GÖRS YD JYFFO																																																																																																																																																												
H	A	R	N	O	G	T	A																																																																																																																																																												
LÄT SOM FÖR SPRÖD DYNKA		M	U	A	D	E	P																																																																																																																																																												
		U	T	L	I	N	N																																																																																																																																																												
BEHÖVE HANSJAN IHUS- FÖRÖR		O	L	A	Y	T	A																																																																																																																																																												
		K	A	T	E	K	E																																																																																																																																																												
SÄGOS- MURSE KÄNN IGEN		L	O	E	X	T	R																																																																																																																																																												
		B	E	K	A	N	T																																																																																																																																																												
SPÄK MAN GÄRNA TRÄV- VINNARE		T	I	D	R	R	K																																																																																																																																																												
		A	T	G	M	A	T																																																																																																																																																												

VÄLKOMMEN!

Medicinska utredningar • Operationsavdelning
Röntgen • CT-röntgen • Ultraljud • Cardiologi
Ögonspeglar • Kattmottagning • ID-märkning
Kostrådgivning • AI-kompetens

042-20 20 00 • www.dinvet.nu
Ekvändan 2, Helsingborg

Stöd Jaktkritikerna genom att köpa boken

Jaktkritik

essäer och bloggar om jaktens avarter

av
Hans Rytman

I denna unika bok sammanställer Hans Rytman, före detta universitetslektor med genetik och statistik som ämnen, en mängd argument mot den jakt som bedrivs i Sverige. Med stöd av befintlig forskning visar han på det hyckleri som existerar för en enda sak - att jägarna ostört ska få fortsätta att döda djur i skog och mark.

Endast 99 kr! Pocket. 178 sidor. Vinsten från denna bok går till Jaktkritikerna. Beställ som tryckt bok eller e-bok på jaktkritikerna.se/butik/jaktkritik.

JAKT KRITIKERNA

**FINNS ÄVEN
SOM E-BOK!**

**Reflex-
halsband**

**49:-
/styck**

- Stort sortiment!
- Snabb leverans
- Trygg e-handel
- Frakt från 0:-

www.supercat.se

VI ARBETAR MED
MODERN FORSKNING
SOM ERSÄTTER
DJURFÖRSÖK.

Stöd oss

SMS:a **DJURVÄN100** till **72980**.

**FORSKA UTAN
DJURFÖRSÖK**

När du SMSar skänker du 100 kr till förmån för Forska Utan Djurförsök. Tack för din gåva.

Liten hästgård

Köviksvägen 10, Söderhamn

Gården "Grundvik 3:1" på 13000 kvm, mest äng med lite skog är byggd ca 1860 är delvis nyrenoverad sedan några år tillbaka och med kommunalt vatten och avlopp. I fastigheten finns sovrum, vardagsrum, nytt kök, nytt badrum, en stor vind och även här ett sovrum. 75 + 50 kvm. Braskaminer i varje rum (3 st) och vedspis i köket. I ladugårdsbyggnaden finns 3 st hästboxar och utrymme för maskiner och trädgårdsredskap. Vedbod. Mycket charmigt ställe, gäster brukar häpna. Avskilt läge.

Gården ligger ca 250 m från Söderhamnsfjärden, ett utmärkt ställe för den som vill ha båt och åka ut i Söderhamns vackra skärgård. Nära till naturreservat för promenader och ridning. Nära till en liten strand. Till stan 6 minuter med bil, 15 med cykel. Nära till buss.

Vi är 100% djurvänner så därför är kravet att våra efterträdare är detsamma. Vi har haft gården sen 1890.

Gården är också ett utmärkt ställe för den som vill ha ett djurhotell eller liknande. Åke Espegren i Djurskyddet och Åsele Katthem.

Se annons på www.stilmakleri.se och www.hemnet.se Tel: 0270-340 40

KATT! KATT!

Onödigt och outhärligt för kattälskaren

Mängder av fina kattsaker i vår webbutik.

När du handlar skriv **Djurskyddet** i meddelandefältet så får du två paket kattnäsdukar på köpet.

Webbutiken öppen dygnet runt www.kattkatt.se/shop
Butik Grävelsta 16, Vallentuna, 08-510 23 513

Hemlösa katter söker nya goda hem
Se bilder på vår hemsida www.kattpensionat.com

**SOLGLÄNTANS
KATTPENSIONAT**

→ VETERINÄREN

→ ETOLOGEN

MIN HUND HAR
DIARRÉ

Jag har en golden retriever-valp som är 16 veckor. Han får bara uppfödarens rekommenderade specialfoder men är förstås nyfiken att smaka på allt han hittar ute också. För någon dag sedan fick han diarré och bajsade många fler gånger per dag än normalt och det var löst. Vi har testat att avmaska honom och det hjälpte temporärt. Kan diarrén ha att göra med det han stoppar i sig ute eller att han träffat andra hundar i veckan? Vad kan det vara och vad ska vi göra?

Marcus Bergdahl

Foto: iStockphoto

SVAR Diarré på hund och katt är ett komplicerat ämne som är svårt att svara kortfattat på. Ungefär 70-80% av alla diarréer är dock vad man kallar själveliminering och går över på några dagar eller en vecka, det enda man behöver göra är att ge dietmat som man köper hos veterinär eller koka till exempel ris och fisk. Om djuret får nedsatt allmäntillstånd måste man dock söka veterinär. Diarréer som inte går över eller är återkommande måste utredas. Det görs med blodprover, avföringsprover, ultraljud, eventuellt röntgen och i vissa fall endoskopi där man går in i tarmen och tar prover.

De akuta själveliminering diarréerna beror antingen på infektioner, framförallt virus som kommer från andra hundar eller något olämpligt hunden ätit, så båda alternativen är möjliga. När det gäller avmaskning så är det ofta en ganska verkningslös åtgärd. Det beror på tre saker; relativt få diarréer orsakas av mask, det finns olika maskar som svarar på olika behandling och det finns en mängd olika parasiter som inte är maskar (till exempel coccidier och giardia) och därför inte kan behandlas med maskmedel.

Alltså: prova med dietmat, hjälper inte det, sök veterinär. ✖

Torkel Falk

Veterinär och ordförande i
Djurskyddet Helsingborg

Foto: Lizzan Wiberg

MIN HUND
BAJSAR INOMHUS
NÄR VI HAFT GÄSTER

Jag har en hund som är 1 år och en månad nu. Han har varit duktig och varit rumsren tills han blev ungefär 1år och någonstans där så började han bajsa inomhus efter att vi haft gäster. Varför gör han det? Så fort våra gäster går, så går han och bajsar någonstans i vårt hem. Vanliga dagar när vi inte har gäster så är han duktig och gör sina behov utomhus, samt på sitt hunddagis sköter han sig. Jag vill bara förstå varför han gör det och om det kommer att gå över.

Anastasia

SVAR Jag tror att du själv, som ser honom och känner honom, lättast kan få en känsla av vad orsaken är. Jag ska ge några förslag i form av frågor som du kan fundera över.

Vad tycker din hund om att det kommer hem folk till er, verkar han reagera med oro, obehag eller vakta? Eller tycker han att det är roligt när ni har gäster? Har era gäster hund med sig? Kan hans bajsande vara ett behov av att "markera" när det finns främmande lukter i hans hem? Går det längre tid än vanligt mellan hans promenader? Får han något annat än vanligt att äta som gör hans mage orolig? Vad tycker han om att gästerna går?

Beroende på orsaken behöver du göra på lite olika sätt. Om det skulle handla om en slags revirmarkering, vilket kan stämma med tanke på hans ålder, behöver han vänja sig vid att folk kommer hem till er. Du kan också behöva ge honom mer uppmärksamhet och rasta honom oftare även när gästerna är hos er.

Oavsett orsak är det viktigaste att snabbt bryta den vana han har fått av att bajsa inomhus. Ta på koppel lite innan gästerna går och gå ut med honom samtidigt som de går. Var helst ute till dess att han har bajsat, annars får du passa noga på honom när ni kommer in. Var också vaksam så att han inte börjar bajsa tidigare, redan innan du sätter på kopplet. Men bestraffa eller förebrå honom inte om han skulle bajsa, utan ta bara lugnt på koppel och gå ut en stund. ✖

Kerstin Malm

Filosofie doktor
i hundars etologi

Munkjacka för djurskyddare!

Dam- eller unisexmodell med dragkedja, luva och fickor. Djurskyddet Sveriges logga är tryckt på bröstet. Se hemsidan för fler bilder och mer information.

300 kr

Portokostnad
tillkommer.

Beställ via:
www.djurskyddet.se
info@djurskyddet.se
08-673 35 11

SÖK STIPENDIUM!

Djurvännernas Förening i Stockholms Stipendium på 35 000 kr utdelas till person eller personer, som genom forskning eller genom annan insats främjar djurs välfärd.

Stipendiet sökes **senast 30 januari 2015** med kortfattad motivering till:

Djurvännernas Förening i Stockholm
c/o Lennart Garmer
Ekbacksvägen 14
182 38 Danderyd
E-post: lennart.garmer@swipnet.se

www.djurvannernastockholm.se

Hjälp djuren när du handlar på nätet!

Gå alltid via Djurskyddets sida hos Sponsorhuset

www.sponsorhuset.se/djurskyddetsverige

Exempel på butiker som du kan handla från via Sponsorhuset

zooplus

Hotels.com

bokus.com

zoozoo.com

ellos

inkClub

SAS
Scandinavian Airlines

Lyko.se
Skötsel- & Hållbarhetsprodukter

SPONSORHUSET

Respekt Empati Djur Etik

Djurskyddet Sveriges värdegrundsmaterial

- Djurinriktade värdegrundsövningar för barn i förskolan och skolan.
- Utvecklar barns empati och förståelse för andra individer.
- Vetenskapligt säkerställd effekt.
- Övningarna är anpassade till läroplanen.

Ladda ner
övningarna
kostnadsfritt på
www.rede.se

Hur individen mår är inte i fokus i branschorganisationernas kontrollprogram. Fokus ligger istället på om gruppen som helhet har bra djurskydd. Det skriver **Helena Röcklingsberg, docent i etik och lektor i djuretik** vid Sveriges lantbruksuniversitet.

Djurskydd för gruppen, inte individen

Uttredningen av en ny djurskyddslag var ett gott initiativ som dock inte lett till de skarpa politiska åtgärder som många av oss önskat, och det är tacknämligt att Djurskyddet startat en namninsamling. Mest känt bland utredningens förslag är kanske märkning av katter. Utredaren anser även att djur har egenvärde, att de är skyddsvärda som individer. Ett djur är alltid något mer än ett instrument för vår skull – mer än sällskap, mjölkproducent eller äggmaskin.

De som håller djur har skyldighet att följa lagens miniminivåer, men det står dem förstås fritt att göra mer än så. Inom lantbruket har en rad branschorganisationer skapat egna så kallade djuromsorgsprogram eller kontrollprogram, bland annat Svensk Fågel, Svenskt Sigill och KRAV. Den gård som är ansluten till

ett program kontrolleras med jämna intervaller så att konsumenterna kan lita på att reglerna följs. Men, vilka konsumenter vet att det är möjligt att få lättnader gentemot vissa av lagstiftningens regler, om ett antal punkter i programmet följs? Till exempel får de som är anslutna till Svensk Fågels program, vilket över 97 procent av Sveriges matfågelproducenter är, ha en högre belägningsgrad än annars, förutsatt att företagaren uppfyller ett antal skötsel- och inhysningskrav och kan visa på goda resultat vad gäller fothälsan. OM så är fallet, får de hålla upp till 36 kg per kvadratmeter, istället för 20 kg per kvadratmeter (EU tillåter max 42 kg per kvadratmeter). Det är alltså inte individen som är i fokus. Avgörande är istället att företaget är med i programmet, och kan uppvisa en låg nivå på förekomsten av fotskador hos kycklingarna som grupp. Då får de hålla fler individer, nej kg var det visst, på samma yta.

Ett annat exempel är Svenskt Sigill, som anger att djuren ska vara friska,

rena och vid gott hull. Gott så. Men, om en kontrollant upptäcker motsatsen räcker det inte med att ett djur är skadat eller ordentligt smutsigt för att göra en anmärkning. Istället krävs att det en viss andel av djuren är sjuka eller på annat sätt avviker från grundläggande bestämmelser. Åter igen – det är inte individen som är i fokus för programmet, utan flocken, eller gruppen. Men, för en ko med klövproblem och en kyckling med fotskador spelar just detta roll, även om det inte noteras i kontrollantens protokoll.

Kontrollprogrammen utmanar idén om djurskydd på individnivå, vilket är ett steg bort från utredningens skrivningar om djurs egenvärde. Frågan är därför vart en ny djurskyddslag skulle leda - till ökad hänsyn till djurindivider, eller till större frihet att formulera denna typ av omsorgs- eller kontrollprogram som tillåter avsteg från lagens nuvarande fokus på individen. En fundering under tiden - vad vet matkonsumenterna om innehållet i djuromsorgsprogrammen? ✕

Foto: Privat

Helena Röcklingsberg

Docent i etik och lektor i djuretik vid Institutionen för husdjurs miljö och hälsa, Sveriges lantbruksuniversitet.

"Ett djur är alltid något mer än ett instrument för vår skull – mer än sällskap, mjölkproducent eller äggmaskin."

Min hund och katt. Mitt val.

Valerie Grin, veterinär
med egna husdjur

Som veterinär med egna husdjur förstår jag den speciella relationen mellan människor och deras hundar och katter. Det är därför jag utfodrar mina egna hundar och katter med **Hill's™ Science Plan™** och rekommenderar det till andra.

Hill's™ Science Plan™ har 100% av vad hundar och katter behöver och 0% av vad de inte behöver. Mina hundar och katter älskar det.

Det är receptet för ett bättre liv.

Mer information på

hillspet.se

Bästa medlem,

Vi får regelbundet frågor om testamenten. Testamenterade gåvor utgör en viktig del av alla de gåvor vi har förmånen att ta emot. Att ge en testamentsgåva till Djurskyddet är ett fint och bestående sätt att skydda djuren i framtiden. Om du har tankar kring testamentsfrågor kan du kostnadsfritt beställa vår broschyr *Testamentera till förmån för djuren* som ger allmän vägledning i testamentsfrågor och information om vår etik- och gåvopolicy vid testamentsärenden. Fyll i talongen nedan för att beställa broschyren.

Vänliga hälsningar

Åsa Hagelstedt

Åsa Hagelstedt
Generalsekreterare
(Här med taxen Kanel)

Hjärtligt tack från djuren!

Utan dig som stödjer oss som medlem, gåvogivare och/eller månadsgivare skulle vi inte kunna fortsätta vårt viktiga arbete för djuren. Vi får inga statliga bidrag och därför betyder ditt stöd väldigt mycket.

Hunden Elvis, Geten Lavendel, fåret Kalle och katten Modig förde djurens talan och var Djurskyddets ambassadörer under 2014! De tackar så hjärtligt för ditt stöd!

Kontakta vår medlemsservice

Välkommen att kontakta Djurskyddet Sveriges medlemsservice på **08-673 35 11**. Jag finns här för att svara på dina frågor. Telefontiderna är mån-tors 9-15, fre 9-14. Du kan också mejla till info@djurskyddet.se eller faxa till **08-673 36 66**.

Brev skickas till Djurskyddet Sverige, Virkesvägen 10, 120 30 Stockholm.

Bella Öberg

Djurskyddet Sverige är godkända som 90-kontoinnehavare av Svensk Insamlingskontroll. Ett så kallat 90-konto är ett insamlingskonto som har utfärdats av Svensk Insamlingskontroll som sedan kontrollerar hela organisationens verksamhet och ekonomi för att du som givare ska känna trygghet att din gåva används rätt. Vårt 90-konto: 90 01 06-6

Klipp av talongen här, lägg i kuvert och skicka kostnadsfritt till vår svarspostadress.

☒ **Ja, tack!**

Jag önskar beställa
Djurskyddets broschyr
"Testamentera till
förmån för djuren".

Fyll i fullständiga uppgifter till
höger. Djurskyddet betalar portot.

**Skicka talongen kostnadsfritt till
vår svarspostadress:**

Djurskyddet Sverige
Svarspost
Kundnr 20425761
120 20 Stockholm

Mina uppgifter:

För- och efternamn: _____

Adress: _____

Postnummer: _____

Postadress: _____

Telefon: _____

E-post: _____

Födeleseår: _____

Medlemsnummer: _____

Det går också bra att mejla in din beställning till
info@djurskyddet.se.

Djurskyddet Sverige där du bor!

Djurskyddet Sverige är ett riksförbund med 55 lokalföreningar över hela landet.

BLEKINGE LÄN

Djurskyddet Karlshamn (Vilande)
www.djurskyddet.se/karlshamn

Djurskyddet Ronneby
djurskyddet.ronneby@hotmail.com

DALARNAS LÄN

Djurskyddet Dalarna (Rättvik)
Telefon: 0736-73 77 00
rebeccakarlssohn@live.se

GÄVLEBORGS LÄN

Djurskyddet Bill & Bull Söderhamm
Telefon: 0764-10 01 01
info@djurskyddetbillochbull.se

Djurskyddet Bollnäs-Ovanåker
Telefon: 070-302 80 06
djurskydd_bollnas@hotmail.com

Djurskyddet Norra Hälsingland (Bjuråker)
Telefon: 0702-22 31 02
mallan.dragsved@hotmail.com

HALLANDS LÄN

Djurskyddet Norra Halland (Kungsbacka)
Telefon: 0340-65 50 75
sylvia71@hotmail.com

Djurskyddet Kattfotens Katthem i Halmstad
Telefon: 0701-55 80 08
kattfoten@kattfoten.se

Djurskyddet Varberg
Telefon: 0345-341 50
djurskyddetvarberg@hotmail.se

Halmstadortens Djurskyddsförening
Telefon: 0346-530 68
tomas.erge@telia.com

JÄMTLANDS LÄN

Djurskyddet Jämtlands Län (Östersund)
Telefon: 063-51 33 55
nra.eriksson@telia.com

JÖNKÖPINGS LÄN

Djurskyddet Eksjö
Telefon: 0702-52 82 88
cats@djurskyddet-eksjo.se

KALMAR LÄN

Djurskyddet Kalmar
Telefon: 0480-219 74
djurskyddet.kalmar@netatonce.net

Djurskyddet Oskarshamn
Telefon: 0491-188 15
oskarshamn@djurskyddet.se

Djurskyddet Västervik
Telefon: 0490 - 305 18
djurskyddetvastervik@gmail.com

KRONOBERGS LÄN

Djurskyddet Kronoberg (Växjö)
Telefon: 0470-203 41
info@djurskyddetkronoberg.se

NORRBOTTENS LÄN

Djurskyddet Norrbotten (Luleå)
Telefon: 0730-32 21 82
jenny.lindback@hotmail.com

SKÅNE LÄN

Djurskyddet Helsingborg
Telefon: 0700-31 53 47
inger.dahl@telia.com

Djurskyddet Kullabygden (Höganäs)
Telefon: 0702-46 80 42
djurskyddet.hoganas@telia.com

Djurskyddet Landskrona
Telefon: 0738-04 96 44
djurskyddetlandskrona@hotmail.com

Djurskyddet Nordostskåne
Telefon: 0708-11 28 16
nordostskane@djurskyddet.se

Djurskyddet Skånekatten
Telefon: 0707-66 43 46
info@skanekatten.se

Djurskyddet Ängelholm-Bjäre
Telefon: 0761-40 49 00
angelholm-bjare@djurskyddet.se

Stiftelsen Lunds Djurskyddsfond
Telefon: 046-32 05 00
stiftelsen.lunds.djurskyddsfond@hotmail.se

STOCKHOLMS LÄN

Djurskyddet DOSO
Telefon: 08-765 66 23

Djurvännernas förening i Stockholm
Telefon: 08-755 68 46
ordf@djurvannernastockholm.se

Djurskyddet Kattvarnet Haninge
Telefon: 08-776 16 80
info@kattvarnet.nu

SÖDERMANLANDS LÄN

Djurskyddet Eskilstuna
Telefon: 0704-67 03 36
ordforande@djurskyddet-eskilstuna.se

Djurskyddet Mariefred
Telefon: 070 777 19 54
djureva@hotmail.com

Djurskyddet Nyköping
Telefon: 0155-21 76 32
katthemmet@finntorpskatthem.se

Djurskyddet Strängnäs
Telefon: 070-880 54 42
strangnasdjurskydd@live.se

VÄRMLANDS LÄN

Djurskyddet Filipstad
Telefon: 072-549 38 69
filipstad@djurskyddet.se

Djurskyddet Karlstad
Telefon: 054-53 47 06
kontakt@djurskyddetkarlstad.se

Djurskyddet Kristinehamn
Telefon: 0550-151 55
info@djurskyddetkristinehamn.se

Djurskyddet Säffle-Åmål
Telefon: 0705-8 38 145
djurskyddetsaffleamal@hotmail.se

Djurskyddet Sunne
Telefon: 0725-30 73 77
sunne@djurskyddet.se

Djurskyddet Westra Wermland (Arvika)
Telefon: 0722-33 38 10, 0722-33 38 20
westrawermland@djurskyddet.se

VÄSTERBOTTENS LÄN

Djurskyddet Skellefteå
Telefon: 0702-70 03 92
djurskyddetskelleftea@gmail.com

Djurskyddet Västerbotten (Umeå)
Telefon: 0706-47 34 20
info@djurskyddetvasterbotten.se

Djurskyddet Åsele Katthem Kurriyan
Telefon: 0941-109 87
aselekurriyan@hotmail.com

VÄSTERNORRLANDS LÄN

Djurskyddet Härnösand
Telefon: 0611-128 17
m_elmroth@hotmail.com

Djurskyddet Katthjälpen Sundsvall
Telefon: 0730-44 60 66
info@katthjalpen.se

Djurskyddet Sundsvall
Telefon: 060-56 78 50
djurskydds@hotmail.com

Djurskyddet Ådalen (Sollefteå)
Telefon: 0620-242 67
djurskyddetadalen@hotmail.com

Djurskyddet Örnsköldsvik
Telefon: 0660-25 02 77
oviks_djurskydd@hotmail.com

VÄSTMANLANDS LÄN

Djurskyddet Köping Kattvännerna
Telefon: 0221-289 12
koping@djurskyddet.se

Djurskyddet Västerås Huskatten
Telefon: 021-18 95 98
info@huskatten.com

VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Djurskyddet Bohuslän
Telefon: 0761-17 77 81
info@djurskyddetbohuslan.se

Djurskyddet Skaraborg (Töreboda)
Telefon: 0739-24 26 72
skaraborg@djurskyddet.se

Djurskyddet Skövde katthem
Telefon: 0737-03 70 31
skovdekatthem@hotmail.com

Djurskyddet Uddevalla
Telefon: 0522-51 17 08

ÖREBRO LÄN

Djurskyddet Örebro
Telefon: 070-623 83 38
gorang15@telia.com

ÖSTERGÖTLANDS LÄN

Djurskyddet Fiahemmet i Norrköping
Telefon: 011-31 14 99
fiahemmet@hotmail.com

Djurskyddet Mjölby
Telefon: 0142-36 11 02
djurskyddetmjolby@gmail.com

Linköpings Djurskyddsförening
Telefon: 013-501 65
djurskydd@linkopingsdjurskydd.se

AGERA NU!

Skriv på för ny djurskyddslag!

Redan 2011 presenterades en utredning med ett förslag till ny djurskyddslag. Den förra regeringen lovade att lägga fram en proposition utifrån utredningens förslag men inget skedde under tre år. När vi nu har en ny regering hoppas vi på mer handlingskraft och att en proposition till ny djurskyddslag snarast läggs fram till riksdagen. Nuvarande lag är gammal och på flera områden saknas skydd för djuren.

Vi vill särskilt lyfta följande punkter som finns med i förslaget till ny djurskyddslag:

- Obligatorisk märkning och registrering av alla katter samt ett förbud mot att överge djur.
- Tydligare krav på djurägare om kompetens för respektive djurslag samt en minimiålder på 16 år för att äga djur.
- Tydligare förbud mot avel som medför lidande för djur.
- Förtydligande av §4, dvs. att alla djur ska ha möjlighet och rätt till ett naturligt (och normalt) beteende samt hållas på ett sådant sätt att uppkomsten av beteendestörningar förebyggs.
- Förbud mot att hålla mjölkkor och hästar uppbundna.
- Förbud mot sjölejon och elefanter på cirkus.
- Införande av "grovt brott mot djurskyddslagen" med upp till 4 års fängelse i straffskalan.

Vi kommer att uppvakta regeringen och kräva att förslaget till ny djurskyddslag läggs fram till riksdagen snarast. I samband med uppvaktningen kommer vi att överlämna alla underskrifter.

Skriv under namninsamlingen på www.djurskyddet.se

Karina Burlin

Ersättare i förbundsstyrelsen
karina.burlin@djurskyddet.se

SISTA ORDET

Sakta men säkert vinner djurskyddet mark

■ **Det är oerhört** roligt att vara tillbaka i Djurskyddets styrelse! Förra omgången blev det 15 år. Nu efter min pensionering känns det naturligt att vara en länk i kedjan för ett bättre djurskydd, som alla ni som arbetar i lokalföreningar, ger bidrag eller engagerar er på annat sätt och är så viktiga för våra djur.

Nu är jag styrelsens representant i Eurogroup for animals. Det är en sammanlutning av Europas ideella djurskyddsorganisationer. Den 7 oktober var jag på en konferens i Bryssel där EU parlamentariker var inbjudna att lyssna på aktuella djurskyddsfrågor. Jag har under mina 27 år som myndighetsperson sett många djur som farit illa men blev oerhört beklämd av en film om hur alla får i Belgien slaktas utan bedövning. Men att förbjuda detta är politiskt omöjligt så EU-parlamentariker på plats. Det känns för mig som den viktigaste djurskyddsfrågan att driva i EU, detta är ett fruktansvärt djurlidande.

Bland många andra djurskyddsfrågor togs det upp om hur det kontrolleras att lagstiftningen efterlevs i EU. Brist på resurser till kontrollen sägs vara orsaken i de flesta länderna. Tyvärr är det vad jag upplevt som länsveterinär och ansvarig för kontrollmyndighet i Sverige. Djurskyddsinspektörerna gör ett fantastiskt jobb med engagemang för djuren och de behöver vara fler. Prioriteringen av vad som hinner kontrolleras är hård. Normalkontroll är svår att hinna med liksom transportkontroller som Sverige även fått kritik från EU för. Våra ideella organisationer är en maktfaktor i EU genom Eurogroup for animals. Parlamentariker lyssnar och blir upplysta om djurskyddsfrågor. Sakta men säkert vinner djurskyddet mark. Det tar tid. 20 år tog det att få ut hönsen ur oinredda burar.

Jag håller just på med att läsa Djurskyddets jubileumsböcker, vi har sen starten 1897 åstadkommit mycket. Nu arbetar vi vidare! ✕

Foto: Flo

NÄSTA NUMMER

KOMMER 20 FEBRUARI

TEMA

Varför gör katten så?

LÄS FLER NYHETER PÅ TIDNINGEN.DJURSKYDDET.SE

Swedbank

Robur

Spara med hjärtat

Låt pengarna växa samtidigt som de verkar för en god sak. Spara i Swedbank Robur Humanfond så bidrar du årligen med två procent av din fondförmögenhet till Djurskyddets viktiga arbete. I Humanfond investerar vi i svenska företag som tar ansvar för vår omvärld. Läs mer på swedbankrobur.se/hjartespasa

Swedbank Robur i stolt samarbete med Djurskyddet

Historisk avkastning är ingen garanti för framtida avkastning. På grund av fondens sammansättning och de förvaltningsmetoder som används, så kan pengar som placeras i fonden både minska och öka kraftigt i värde och det är inte säkert att du får tillbaka hela det insatta kapitalet. Faktablad, informationsbroschyrer och fondbestämmelser för Swedbank Roburs fonder finns att hämta hos din återförsäljare eller på swedbankrobur.se